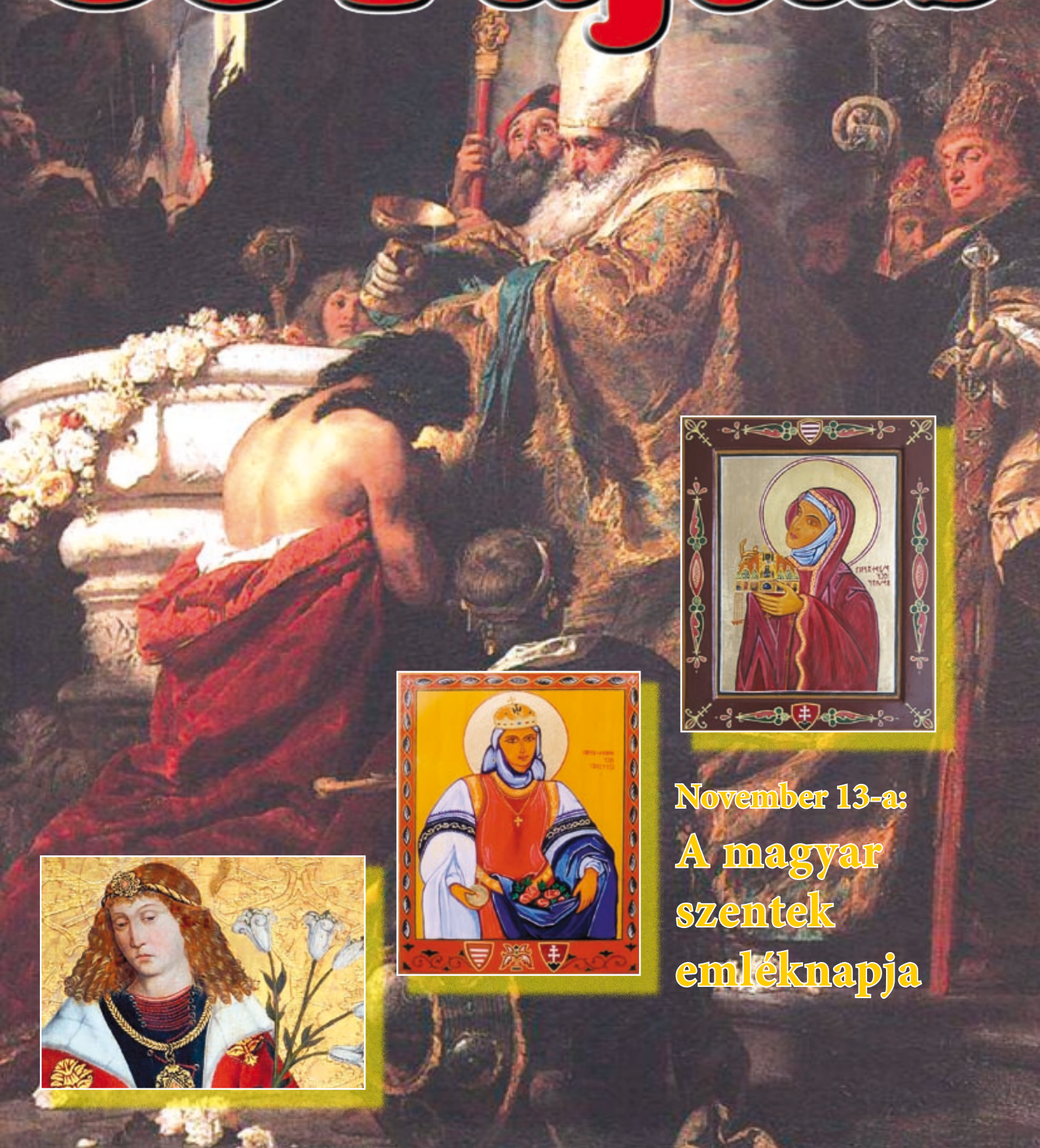
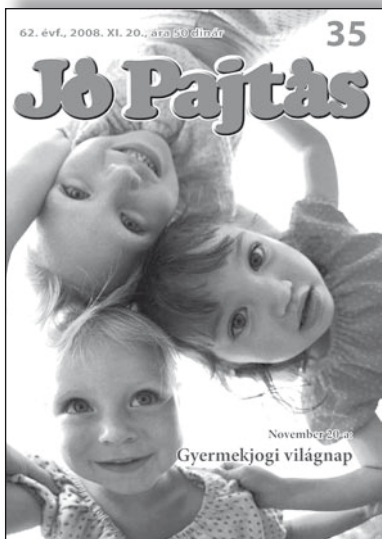

Jó Pajtás

November 13-a:
A magyar
szentek
emléknapja

**A jövő heti
Jó Pajtás címlapja
és posztere**

*Jeles napok kalendáriuma
Jeles napok kalendáriuma
Jeles napok kalendáriuma
Jeles napok kalendáriuma
Jeles napok kalendáriuma
Jeles napok kalendáriuma
Jeles napok kalendáriuma
Jeles napok kalendáriuma
Jeles napok kalendáriuma
Jeles napok kalendáriuma*

Phil Ready, a jobb oldalon látható versenyző azon erőlködik, hogy ellenőrzése alatt tartsa járművét a Pampoa város (Új-Zéland) közelében nemrég megtartott Blokart (vitorlásokcsi) világbajnokságon. Ebben a – világviszonylatban is újnak számító – sportágban ezúttal 78 versenyző állt rajthoz, hogy összemérje erejét, járművét és ügyességét, közülük 26 a világ távoli országaiból érkezett.

Nagy fába vágtuk a fejszénket: sajtó alá rendeltük, és a 34-es valamint a 35-ös Jó Pajtás poszterének helyén két részletben megjelentetjük a Bozóki Antal külmunkatársunk által összeállított JELES NAPOK KALENDÁRIUMÁT. Ez a – teljességre törekedő – háromnyelvű (magyar, szerb és angol) összeállítás felöleli a legkülönbözőbb – gyakran igen furcsának tűnő és számunkra is meglepő – jeles napok, emléknapok dátumok szerinti összességét.

Kik nyerik a serlegeket?

Szombaton lesz Apatinban a Jó Pajtás sakkversenye

Habár először rendezik meg Apatinban a Jó Pajtás hagyományos – immár 40 éve fennálló – sakkturnáját a vajdasági általános iskolák tanulói számára, a szervezők mindent idejében körültekintően előkészítettek a szombati vetélkedőre. Mivel a négy évtized folyamán kényszer-szünetek is voltak, ez lesz tartományunk sakkreménységeinek a 33. találkozója. A házigazdák **Nada Zdravković**, a Žarko Zrenjanin iskola igazgatónője és tanárai meg a sakk klub aktivistái, élükön a tapasztalt **Ilija Ožegović**tal igyekeztek olyan körülményeket teremteni, hogy a verseny zökkenőmentes és emlékezetes legyen a nagyszámú résztvevő számára. A november 6-áig érkezett benevezések alapján a tavalyinál több versenyzőre számíthatunk, mert Apatin környékéről olyan iskolák is jelentkeztek, melyek most szerepelnek először a tornán. A múlt hét közepéig, amikor e sorok íródtak, 28 iskola tett eleget a kérésünknek, hogy jelezze a résztvevők számát (mintegy 130-at), de

ezek mellett még sokan érdeklődtek, és velük együtt a végleges nevezések után lényegesen többen lesznek. A versenyszabályzatot és a vetélkedővel kapcsolatos tudnivalókat már többször is közöltük, de ha szükség van még valamilyen információra, akkor azt a 064/277-43-64-es telefonon megkaphatják.

A szervezők november 15-én, szombaton reggel már 8 órától fogadják a résztvevőket a Žarko Zrenjanin iskolában (a központban). Fél 10-ig tart az érkezők evidentálása és a reggeli, majd a sorsolás és a csapatvezetők megbeszélése után 10 órakor kezdődik, és legkésőbb 18 órára be is fejeződik a hétfordulós vetélkedő. Utána a záróünnepségen átadjuk a legjobbaknak a serlegeket, s a különféle díjakat. Az utóbbi időben a csúrogiaknak termett legtöbb babér, tavaly Zentára és Tornyosra, de előzőleg Zentára, Szabadkára, Újvidékre, Verbászra, Órszállásra és Torzsára is került serleg. Vajon kik lesznek Apatinban a legsikeresebbek? A szervezők és a szer-

Ágoston Áron, a tavalyi győztes

kesztőség is szeretettel várják a vendégeket, és jó szórakozást, sok sikert kívánnak nekik.

*

November 23-án (vasárnap) 10 órai kezdettel a verbászi sportcsarnokban rendeznek vetélkedőt az általános iskolások számára. Legkésőbb 21-éig lehet jelentkezni, érdeklődni pedig a 021/704-990 vagy a 063/785-785-4-es telefonon.

P. J.

A testvérem és én

„Hát hogymint vagytok otthon, Pistikám?
Gondoltok-e úgy néha-néha rám?”

A távolba szakadt költő szól öccséhez szép költői levelében, s ha végigolvassuk, beleborzongunk szomorú üzenetébe, az örök igazba: Az otthon melege nélkül, a szülői és testvéri szeretet nélkül, bármennyi barátunk legyen is, magányosak vagyunk. A legmélyebb kapcsolatot a család adta, adja életünk végéig.

„Mondjátok-e, ha estebéd után
Beszélgetétek meghitt és vidám,
Mondjátok-e az est óráinál:
Hát a mi Sándorunk most mit csinál?”

Szinte halljuk a költő sóhajtását: De jó lenne köztetek lenni, a gondokat és bajokat félretenni!

Az otthon vonzását, a testvér létezésének örömét a fölnőttek már ismerik. De hogy is vagytok ezekkel az érzelmekkel, ti szeretitek-e egymást, vagy még tart a veszekedési korszak? Nos, erről beszélgetünk az **óbecsei Zdravko Gložanski iskolában** Horváth Regina magyartanárnő tanítványaival. A magyar szaktanteremben várnak rám. Itt van az egész ötödik osztály: **Karácsonyi Krisztina, Tarján Barbara, Ranc Edvin, Morvai Csongor, Csupanov Andrea, Horváth Loretta, Kiss Krisztina, Kovács Zoltán, Busity Adrián, Virág Szabina, Fejes Roland, Cseszák Gellért, Zódi Anett, Koós Csilla és Varga Brigitta.**

Krisztina tesója már középiskolás. Topolyán jár iskolába, csak hétféteken jár haza.

– Különösen az első héten hiányzott – emlékezik vissza Krisztina –, s mikor fölhívtuk, alig akart beszélni. De hétfégén, mikor hazajön, nagyon megörülünk egymásnak. Sose veszekszünk.

– Mi sem veszekszünk a testvéremmel – jelenti ki Andrea –, s ha elmegy valahova hosszabb időre, nekem is hiányzik. Hat évvel idősebb, ő már nagylány. A barátnőjével jár a diszkóba, meg sétálni a Tisza-partra. Nekem sokat segít a tanulásban. Megmagyarázza a tananyagot: szerbből, németből, angolból...

– Az én testvérem is idősebb, nyolcadikos – veszi át a szót Loretta –, s a haverjaival jár szórakozni. Egyszer, mikor egyhetes táborba ment, hiányzott, sokat gondoltunk rá. Sokszor írtunk a szüleimmel neki SMS-t, s kérdeztük, hogy van, jól érzi-e magát. Most már mi sem veszekszünk, mint kiskorunkban.

– Mikor egyhetes kiránduláson voltam, nekem is hiányoztak a szüleim és a testvérem – vallja be Csilla –, de úgy gondolom, én is hiányoztam nekik, mert megörültek, mikor hazaértem. Néha megtörténik nálunk is, hogy összekapunk...

– Egyhetes kirándulásra mentem én is – fűzi hozzá Barbara –, s nagyon hiányoztak a testvéreim, meg a szüleim. Mikor hazaértem, mindannyian megörültek nekem, különösen a kisebb testvérem. Tehát én is hiányoztam nekik. Most nagyon várjuk a kistestvérünk születését. Februárban lesz a nagy nap! Mindhárman kislányt szeretnénk. Sokat segítünk most anyunak: mosogatunk, törölgetünk...

Rolandék ötven vannak testvérek. Föl is sorolja a testvérei nevét: Ricsi, Anti, Joci, Izidóra. Labdázna, bújóskaznak, meg tanítja a legkisebb tesóját beszélni. Mondja már, hogy: Gól!

Edvinéknél más a helyzet. Alig várja, hogy a szintén nyolcadikos tesója kihúzza a lábát a házból, máris jól érzi magát.

– Egyszer két napra elment kirándulni – kezd a mesélésbe Edvin –, s nagyon jól éreztem magamat. Mert mindig hadakozunk, s ilyenkor még anyu is a pártját fogja. Nekem nem szabad bemenni a szobájába, de ő bejön hozzám... Ha kell valami, biztos, nem adja oda. Meg zsarol! Egyszer rossz jegyet kaptam, s csak neki árultam el. Ha valamit nem akartam neki megtenni, azt mondta, megmond anyuéknak. No, azért gyakran együtt focizunk, meg segít nekem a tanulásban is.

– Az én tesóm is nyolcadikos, mint Lorettaé és Edviné –, mondja Csongor –, s én sem szeretem, ha otthon van, mert olyan

hangosan hallgatja a zenét, hogy nem tudok tanulni. Van, hogy nem enged a számítógéphez, nem hagyja, hogy nézzem a tévét. A kisebb testvéremmel jól kijövünk, társasjátékozunk. Igaz, ő még óvodás.

– Mi is elég sokat vitázunk a testvéremmel – panasolja Brigitta –, mert nem tudunk megegyezni. Ricsi focizna, én meg kiütöcskéznék. Ilyesmin néha összeveszünk. Petronella még csak két és fél éves, vele jól kijövünk.

– Az én öcsém harmadikos – magyarázza Anett –, s olyan jó, ha nincs otthon, nem idegesít. Különösen bosszant, mikor beül a szobámba. Nem hiányzott, mikor elment Magyarországra...

– Mi is sokat veszekszünk a testvéremmel – vallja be Zoli –, de mikor hazajöttem a kirándulásról, igazán megörültek nekem.

Szabina tesója már huszonöt éves. Ők nem veszekszenek, ha jó idő van, együtt járnak sétálni a Tisza-partra, ilyenkor, ősszel meg télen esténként kártyáznak.

– Mi is együtt megyünk a Tiszára, főleg pecázni – jelenti ki Gellért. – Esténként szintén kártyázunk, hancúrozunk. Néha nem enged oda a számítógéphez, az egy kicsit bosszant.

– Az én testvérem is nagyon szeret kompizni – mondja Adrián –, de azért jut idő kerékpározásra is. Meg együtt megyünk vízilabdázni.

Krisztinának sajnos nincs testvére. Hogy mi mindenből marad ki!? No de van unokatesója!

– Négyéves az unokatesvérem – mondja –, s gyakran játszom vele. Kiviszem a játszótérre, hintáztatom.

Bűvös erejű kabalák

Szerencsét hoznak-e a szerencsehozó tárgyak?

Az emberek sok mindenben hisznek, és sok mindent elhisznek. De vajon mennyi igaz abból, hogy a kabala szerencsét hoz? Babona talán, vagy csak egy nagy átverés? Vagy tényleg működik és segít a bajban? Nem lehet tudni, mégis vannak, akik úgy vélik, van benne valami megmagyarázhatatlan, ami hozzásegíti az embert a szerencséjéhez. Épp ezért sokan hordanak magukkal különböző apró tárgyakat, követ, amit találtak, vagy egy nekik kedves személytől kaptak. A négylevelű lóherét vagy a lópatkót is egyfajta szerencsehozó tárgynak tekintik, és néhányan még a kéményseprőről is azt gondolják, szerencsét jelent, és kéményseprőt látva gyorsan a gombjukhoz kapnak. A **palicsi Miroslav Antić** iskola ötödikes tanulói: **Samu Ágnes, Korsós Karolina, Nagy Dominika, Horvát Barbara, Fehér Marianna,** és a hármas ikrek, **Szarvas Balázs, Szarvas Eszter** és **Szarvas Mátyás** mesélnek most kabaláikról, és arról, szerintük mennyire van bűvös erejük a tárgyainak.

– Nekem kulcstartó a kabalám. Sopronban vettem magamnak, egy rajzfilmfigurát ábrázol, vagyis egy kis kocsi. Ez az első ilyen kabalám, és szerintem szerencsét hoz. A kabala valahogy hozzátartozik az emberhez, és csak neki hozhat szerencsét, ezért nem is szabad másnak odaadni. Szerintem az életünk folyamán lehet több kabalánk is, de nem sok. Van egy szerencsekövem is, de azt otthon tartom egy dobozban – meséli Mátyás.

Barbarának két kabalája van, az egyik egy plüssmackó, a másik pedig egy kő, amit szinte mindig magánál tart. A követ évekként elelőtt vette egy boltban.

– Véletlenszerűen választottam ki, de szerintem szerencsét hoz. Például, amikor rossz jegyet kaptam, a következő órára magammal vittem a követ, és sikerült ötösre javítanom. Biztosan van benne valami. Nagyon kell rá vigyázni, és akkor egész életünkben az az egy kabalánk lesz.

Eszternek is egy mackója és egy szerencsekőve van. A szerencsekövet egy optikusnál vette, amikor készítették a testvérek szemüvegeit. Mint mondja, valami miatt kitűnt a többi közül, azért esett pont arra a kőre a választása.

– Nekem is a sulival kapcsolatban hozott szerencsét, és mindig magammal hordom, mert távolról biztosan nem használ semmit. Nem szoktam szorongatni, csak ott van a közelben, és ilyenkor úgy érzem, minden sikerülni fog. Úgy gondolom, hogy ha hiszünk abban, hogy szerencsét hoz, akkor a kabala tényleg szerencsét fog hozni. Akik pedig nem hisznek benne, azoknak nem is segít – jelenti ki Eszter.

– Nekem egy nyaklánc és egy kő a kabalám – mondja Dominika. – A láncot és a medált a nagymamától kaptam néhány éve, és mindig a nyakamban van. Ha szükségem van egy kis szerencsére, mindig a kezembe veszem. A követ a testvéremtől kaptam, néha otthon is hagyom, mert szerintem külön-külön is hatásosak. Ezek a tárgyak azért hatásosak, mert hiszünk benne, legalábbis a gyerekek többsége hisz. A felnőttek talán kevésbé, de nem tudom, mi lehet az oka.

Mariannának egy pici kiskutya a kabalája, amit egy karácsonyi vásáron nézett ki magának. Annyira picike, hogy szinte mindenhová befér, de főleg a táskájában hordja.

– Ha tönkremenne, lesz majd helyette másik. Szerintem mindegy, hogy találjuk, vesszük vagy kapjuk, egyformán szerencsét hozhat, de csak akkor, ha magunknál tartjuk. Talán nem minden téren hatásos, például a szerelemben nem hiszem, hogy nagyon hasznát vehetném, de még ez is megtörténhet. Pár év múlva lehet, hogy nem lesz kabalám, de most még jó, hogy van.

– Nekem is plüssmaci a kabalám, amit anyukámtól kaptam. Elhoztam a suliba, hogy a többieknek is megmutassam, és észrevettem, hogy nagyon jó napom van. Ami-

kor viszont nem volt velem, már nem volt olyan jó – meséli Karolina. – Ha nincs velem, akkor is sokat gondolok rá, ezért azt hiszem, a távolból is tud hatni. Nagyon vigyázok rá, remélem, sokáig megmarad és szerencsét hoz. Lehet, hogy később majd lesz másik. Egy amulettet szeretnék, mert hiszek abban, hogy vannak varázslatos erejű tárgyak.

Ági már háromszor is talált négylevelű lóherét, és mint mondja, észrevehetően nagyobb szerencse kísérte a napjait, mint egyébként.

– Még mindhárom megvan, otthon őrzöm őket egy dobozkában. Azért tartják szerencsehozó tárgynak, mert ritkán lehet találni. Egyébként egy plüsskutya a kabalám, anyukámtól kaptam. Nagyon kedves nekem, és legtöbbször magammal is viszem. Ez az első kabalafigurám, de lehet, hogy lesz még, például egy szerencsekő. Ha hiszünk benne, akkor az is segíteni tud. A felnőttek már kevésbé hisznek benne, mert nem hisznek már annyira a csodákban, nincs idejük ilyesmire. Lehet, hogy egyszer én is kinövök belőle, és soha többé nem lesz kabalám.

Balásznak a testvéreihez, Eszterhez és Mátyáshoz hasonlóan van egy szerencsekőve. A kabalája pedig egy kis plüssstehén, amit az anyukájától kapott, és szerinte szerencsét is hozott. Amikor egy kis szerencsére van szüksége, mindig magával viszi az iskolába.

– Anyukámtól kaptam egy kis kék követ is, meg Mátyás Sopronból nekem is hozott egy kulcstartót, és úgy érzem, az is szerencsét hozott. Szerintem mindenképpen van benne valami. Ha találnék valami különlegeset a természetben, megtartanám. Felnőttként nyakláncot vagy karcsatot képzelek el kabalatárgynak. Úgy gondolom, mindig lesz nálam szerencsehozó tárgy, mert szükségem lesz rá az életben.

Kép és szöveg: Sztojánovity Livia

NEVEM: **Lázár Boglárka.**
 BECENEVEM: Bogi.
 CÍMEM, TELEFONSZÁMOM: 24430
 Ada, Rade Končar u. 31/A,
 062/87-96-375.
 SULIM NEVE, OSZTÁLYOM: Cseh
 Károly Általános Iskola, 5. b.
 KEDVENC TANTÁRGYAIM: Biológia,
 magyar, műszaki.
 AMI NEHEZEN MEGY: Matek.
 KEDVENC OLDALAM A JÓ
 PAJTÁSBAN: Vicckupac.
 KEDVENC FILMJEIM: Barátok közt,
 Zorro, Jóban Rosszban.
 KEDVENC KÖNYVEM:
 Megszámlálhatatlan sok juh.
 KEDVENC SPORTOM: Röplabda.
 KEDVENC EGYÜTTESEM:
 Tankcsapda.
 KEDVENC DALOM: Mennyország
 turist.
 KEDVENC SZÍNEIM: Piros, rózsaszín,
 kék, lila, zöld.
 KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.
 NO ÉS A SZERELEM: Van, de nem
 mondom meg, hogy ki.
 Ui.: Emberek, levezőtársat keresek!
 Egy lányt.

NEVEM: **Vastag Tamás.**
 CÍMEM, TELEFONSZÁMOM: 24430 Ada,
 Szabó Sz. L. 35., 062/107-19-25.
 ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általá-
 nos Iskola, 6. b.
 KEDVENC TANTÁRGYAIM: Torna, rajz.
 AMI NEHEZEN MEGY: Szerb, angol.
 KEDVENC TANÁROM: Bagi Magdolna.
 KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN:
 Vicckupac.
 KEDVENC FILMJEIM: Asterix és Obelix,
 Harry Potter.
 MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM A FŐSZERE-
 PET, ÉS MIÉRT? A Harry Potterben, mert
 szeretem a varázslós filmeket.
 KEDVENC TÉVÉMŰSORAIM: Légi katasztró-
 fák, Smash Lab.
 KEDVENC KÖNYVEM: A Pál utcai fiúk.
 KEDVENC ÉTELEIM ÉS ITALOM: Szendvics,
 pizza, Coca-Cola.

KEDVENC ÉNEKESEM: Alhana.
 KEDVENC EGYÜTTESEM: Hammerfall,
 Ruoska.
 KEDVENC DALAIM: Alasin, Az ördög csók-
 ja, Csillagszellő.
 KEDVENC SZÍNEM: Kék.
 KEDVENC ÁLLATAIM: Hal, teknős.
 KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.
 NO ÉS A SZERELEM: Van.
 KIBE ESTEM BELE: Kovács Andreába.

A számolás velünk született

Az emberi agyba beépül a számolás ké-
 pessége, még akkor is, ha nincsenek
 meg a nyelvi eszközök, hogy ezt ki tudják
 fejezni, állítja egy kutatócsapat. Miután
 megvizsgáltak olyan ausztrál bennszülött
 gyerekeket, akiknek anyanyelvén kevés
 számot lehet csak kifejezni, megállapítot-
 ták, hogy a matematika terén éppen olyan
 jól teljesítenek, mint az angolul beszélő
 gyerekek.

Brit és ausztrál kutatók 45 négy és hét
 év közötti bennszülött ausztrál gyerek-
 kel foglalkoztak. Egyesek közülük távoli
 vidékeken élnek, és csak warlpiri vagy
 anindilyakawa nyelven beszéltek – ezek
 mindegyike nagyon kevés számokat jelölő
 szavakat tartalmaz –, mások viszont mel-
 bourniek, és beszélnek angolul.

A gyerekeket megkérték, hogy „másol-
 ják le” a tudósok által egy alátétre helye-

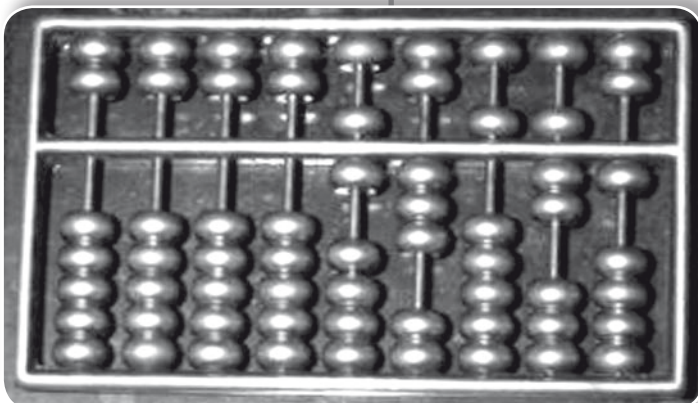
zett tárgyak számát. Ezután úgy kellett
 megismételniük a feladatot, hogy további
 tárgyakat hoztak letakarva – így nem lát-
 hatták, hány tárgy van összesen, hanem ki
 kellett számolniuk.

A legbonyolultabb feladatban a gyere-
 keknek össze kellett vetniük a számlálás-
 hoz használt zsetonok mennyiségét azzal,
 ahányszor két botot összeütöttek.

Számolási képességekben nem volt kü-
 lönség a számok nélküli nyelveket beszé-
 lő gyerekek és az angolul is tudók között.
 A kutatás vezetője, Brian Butterworth pro-
 fesszor a Londoni Egyetem munkatársa
 azt mondta, két korábbi az Amazonas vi-
 dékén végzett kutatás arra a következtés-
 re jutott, hogy a pontos számokat jelölő
 szavak szükségesek a számolási feladatok
 elvégzéséhez, most azonban ennek az el-
 lenkezője derült ki.

„Éppen úgy velünk született annak a
 képessége, hogy számokban lássuk a vilá-
 got, mint az, hogy érzékeljük a színeket.”

Azt is hozzátette, hogy egyes emberek
 születhetnek anélkül a beépített mechaniz-
 mus nélkül – például a diszkalkuliások. „Ez
 segíthet megérteni, miért tanulnak meg a
 diszkalkuliások olyan nehezen számolni.
 Bár rengeteg hivatalos és nem hivatalos
 lehetőségük van megtanulni számolni
 szavak segítségével, a belső mechanizmus,
 ami ehhez szükséges lenne, nem fejlődött
 ki kellőképpen” – magyarázta.

Fedőlapunkhoz

A magyar szentek

November 13-a, a magyar szentek emléknapja. Fedőlapunkon Benczúr Gyula Vajk megkeresztelése című festménye látható (Szent István neve Vajk volt). Ezenkívül Szent Imre, Szent Erzsébet és Szent Margit képét is megtaláljátok (balról jobbra). Az alábbiakban a magyar szentek névsora olvasható:

Szent Gellért

Szent Kinga

- * Prágai Szent Adalbert (956–997)
- * Zoborhegyi Szent Benedek (?–kb. 1010)
- * Szent Zoerard-András (?–kb. 1013)
- * Árpád-házi Szent István (967/969/975–1038)
- * Árpád-házi Szent Imre (kb. 1007–1031)

Szent László

- * Szent Gellért (kb. 980–1046)
- * Szent Günter (kb. 955–1045)
- * Skóciai Szent Margit (1047–1093)
- * Árpád-házi Szent László (kb. 1040–1095)
- * Árpád-házi Szent Piroska (1080–1143)
- * Szent I. Dávid (1084–1153)
- * Árpád-házi Szent Erzsébet (1207–1231)
- * Prágai Szent Ágnes (1205–1282)
- * Árpád-házi Szent Kinga (1224–1292)

- * Árpád-házi Szent Margit (1242–1270)
- * Toulouse-i Szent Lajos (1275–1297)
- * Portugáliai Szent Erzsébet (1277–1336)
- * Szent Hedvig (1373–1399)
- * Kapisztrán Szent János (1386–1456)
- * Szent Márk, István és Menyhért kassai vértanúk (1588–1619), (1584–1619), (1582–1619)

Kapisztrán Szent János

A csodálatos Jézus

Akárhogy nézzük is a dolgokat, Jézus csodálatos személy volt.

Betlehemben született, Názáretben nevelkedett, Jeruzsálem falain kívül végezték ki, soha életében nem hagyta el azt a kicsiny országgrészt, melyet ma Palesztina néven ismerünk. Naplót nem írt, semmilyen írásos művet nem hagyott maga után, életének ránk maradt, ismert eseményei akár néhány röpké héttbe is beférnének.

Tettei és szavai mégis elbűvölték a világ legnagyobb elméit, sokakat cselekvésre ihlettek, és sokakat reménységgel töltöttek el. Földgolyónk lakosságának egyharmada ma Jézus követőjének vallja magát. Ez azt jelenti, hogy a keresztények legalább kétszer többen vannak, mint bármelyik másik világvallás képviselői. Hatásáról tanúskodik az a tény is, hogy a nyugati időszámítás az Ő születésének feltételezett évét veszi alapul.

Ember, akárcsak mi

Vajon milyennek látták az első tanítványok Jézust, miközben együtt vándoroltak vele a poros utakon Galilea egyik városkájától a másikig?

Embert láttak benne, olyant, amilyenek ők maguk voltak. Jézus is táplálkozott, aludt, verejtékezett és sírt. Neki is piszkos lett a lába az út porától, neki is volt izomlása az erőfeszítéstől. És ebben nem volt semmi különös.

Másrészt viszont Jézus mégsem számított köznapi embernek. Nem mondhatjuk róla, hogy „vallásos” volt – legalábbis a szó ha-

gyományos értelmében –, mégis döntő fontosságú helyet adott életében az imádságnak. Istent „Atyá”-nak nevezte, és másokat is buzdított, hogy kövessék példáját.

Gyakran mesélt hallgatóinak történeteket, melyek sohasem maradtak hatástalanul. Olykor valóságos robbanásokat váltottak ki hallgatói agyában, megsemmisítették a régi előítéleteket, és új világosságot teremtettek. Az egyszerű, tanulatlan emberek számára Jézus tanítása egyszerűen vonzó volt.

Békesség

Aztán itt voltak a csodák. Csendesen és alázatosan, saját személye előtérbe helyezése nélkül segítette és gyógyította a rászorulókat. Vakok, sánták, süketek és némák – de még megvetett leprások is – fordultak hozzá segítségért, ő pedig mindannyiuknak visszaadta az egészséget, az erőt, a szabadságot. Sőt, néhány esetben még halottakat is feltámasztott.

Jézus mindenkifelett szabad ember volt. Különleges benső béke töltötte el, amelyet képes volt megosztani másokkal is. Ezt a békét az Atyában az Istenbe vetett korlátlan bizalma táplálta. Előfordult, hogy a kora reggeli órákban imádkozott az Atyához, máskor az éjszakát töltötte imában, de az is megtörtént, hogy napközben, a forró déli órákban állt meg, mert szükségét érezte az Atyával való közösségnek. Az eredmény mindig ugyanaz volt. Tekintet nélkül arra, hogy félbeszakították-e vagy sem, Jézus mindig tisztában volt azzal, hogy kicsoda Ő, és milyen feladatot kell teljesítenie.

Ki kezdte a nagy herdálást?

III. Béla kétszer házasodott. Francia feleséget hozott magával már Bizánctól is, s mikor az meghalt, a francia király testvérével, a Capet-házból való Margittal házasodott össze. Csakhogy Margit, mielőtt igent mondott volna, kíváncsi volt leendő férjének a jövedelmére.

Elkészült tehát a kimutatás. Innen ismerjük mi is III. Béla jövedelmeit, melyek ezüstértékben számítva mintegy 330 mázsát tettek ki évente. Tételenként, kikerekítve:

Pénzváltásból	120
Ispánoktól	70
Vámokból	60
Sóból	30
Erdélyi vendégektől	30
Szlavóniából	20 mázsá
ÖSSZESEN	330 mázsá

Tegyük hozzá, hogy akkoriban még sokkal többet ért az ezüst, mint az újkorban. Egy mázsá ezüstért mintegy 10 kiló aranyat adtak (ma alig 1,3 kilót). S III. Béla pénzjövedelmeit még megtették a természetbeliek, főleg amit a királyi udvarhoz tartozók egész éven át felittak-felettek. Ezüstre átszámítva annak az értéke sem volt csekély összeg.

Esztergomban már épült akkoriban a minden addiginál pompásabbnak ígérkező királyi palota. S Béla különben is adott rá, hogy új felesége és a vele érkező előkelőségek, papok és lovagok ne firtogjanak. Bizánctban alkalma volt megismerkedni az udvari pompával, de a fényűzés finomságaival is. Megtanulni, hogy nemcsak az arany, az ezüst, az elefántcsont, a bíbor, a bársony, a selyem és a többi számít, hanem az is, hogy milyen ízléssel használják őket. Amiképpen az sem mindegy, hogy a paloták, templomok márványköveit hogyan faragják ki a mesterek.

Az ő korából inkább csak építészeti emlékeink maradtak. Akad köztük szerényebb is, pompásabb is, de olyan egy sem, amely sértette volna akár a legkényesebb nyugati vendégek ízlését. Építetők között, igaz, sok volt a francia. Főleg hozzánk telepedett „fehér barátok”, vagyis cisztercita és premontrei szerzetesek, akik előző házajukból nemegyszer a mestereket is magukkal hozták. A költségek viszont itthoni pénzből teltek ki, többnyire királyi adományokból.

Az ország földje ekkor még mindig jórészt a király kezén volt. A világi nagyurak talán 15, az egyháziak 10 százalékát birtokolták. De már változóban volt azért a világ, s morzsolódóban a királyi vagyon és vele a hatalom.

A nagy építkezések sok pénzt elvittek. Még többet a fényűző királyi udvartartása sok udvari néppel: a különféle főemberek, fizetett tisztviselők, testőrök, katonák, udvarhölgyek, mesteremberek, szolgák és szolgálók sokaságával. Egyre többen pusztították a király kenyerét. S hol voltak már azok az idők, amikor az uralkodói székhelyek és udvarhelyek szolgálófaluiból élő paraszti mesterek jóformán minden szükségességgel ellátták a királyi háztartást, az udvari

népeket? Ami az ő kezük alól került ki, nem mérközhetett immár a drága pénzért dolgozó hivatásos mesterek, kivált a külszázaiak finom munkáival. Semmi sem volt többé ingyen, legfeljebb az az élelem, amelyet az országot évente bejáró király népes kísérete lakmározott fel az udvarhelyeken, s az a sok jó bor, amelyet megivott. De már az országgjárás is kezdte divatját múlni. Eleinte még III. Béla is leült egy-egy vén tölgyfa alá, hol az Alföldön, hol a Dunántúlon, hol a Felvidéken, hol Erdélyben, hogy meghallgassa az elébe járulók panaszait, az egymással pereskedők érveit, kölcsönös vádjait, de később már csak a királyi kancelláriához írásban benyújtott ügyekkel foglalkozott. A többi a helyi törvényevőkre hagyta.

Az újonnan megszervezett kancelláriára is áldoznia kellett. Sok minden egyébire is. De ő még ésszel gazdálkodott. Gyekezett egyensúlyt teremteni kiadások és bevételek között. Amit leginkább felhánytorgatnak neki: ő volt az első magyar király, aki egy egész vármegyét adományozott egyik hívének.

A nagy herdálást mégsem ő kezdte, hanem kisebbik fia, II. András. Béla is tehetett erről? Ő nevelte ilyennek? Vagy anyjától, a francia királylánytól tanulta a túlzott fényűzést, és kapott rá az esztelen könnyelműségre? Bajos volna megmondani. Hiszen az elsőszülött királyfi, Imre, egészen másfajta volt. De András már az ő uralmát is megzavarta. Az ország hamarosan megindult a lejtőn.

Varga Domokos: A mogyeriektől Mohácsig című könyve nyomán

Az esztergomi bazilika

November 13.

Ma Szilvia, Jenő, Miklós, Eugén, Kilián, Arkád, Bulcsú, Kilény, Szaniszló, Szolón napja van.

Jenő

Honfoglalás kori törzsnévből vált keresztnévvé. Török eredetű. Jelentése: bizalmas, tanácsadó, miniszter. A 19. században mesterségesen azonosították az Eugén névvel.

Eugén

Görög, német eredetű név. Jelentése: jó születésű, előkelő, nemes nemzetségből való. A név magyar alakváltozata az Ödön, Jenő.

1850 (158 éve történt)

Edinburgh-ban (Skócia) megszületett Robert Louis Stevenson író (Kincses sziget, Dr. Jekyll & Mr. Hyde).

1955 (53 éve történt)

Megszületett Whoopi Goldberg (eredeti nevén: Caryn Johnson) amerikai színésznő (Ghost, Apáca-Show).

November 14.

Ma Aliz, Vanda, Huba, Klementina, Jozafát, Erzsébet, Szidónia napja van.

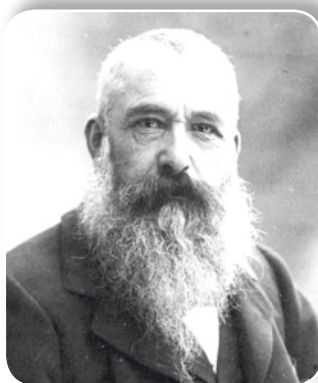
Aliz

Héber, germán, francia, angol eredetű. Az Alice névből származik, mely az Adelheid, Alexandra, Aloysia, Elisabeth nevek önállósult francia és angol becézője. Jelentése: nemes, harcos, bölcs.

Szidónia

Fóníciai eredetű név. Jelentése: Szidón fóníciai városból való nő.

1840 (168 éve történt)

Párizsban megszületett Claude Oscar Monet francia impresszionista festő, akinek Impression, soleil levant (A napkelte impressziója) című képe az 1874-ben vele együtt kiállító művészek egy csoportjának adott nevet. További művei: Saint Lazare pályaudvar, Roueni katedrális, Tavirózsák.

1948 (60 éve történt)

Megszületett a brit trónörökös, Károly (eredeti nevén: Charles Philip Arthur George) Fülöp herceg és II. Erzsébet gyermekeként.

November 15.

Ma Albert, Lipót, Artúr, Gertrúd, Dezső, Alberta, Albertina, Bogáta, Ladomér, Leopold, Leopoldina, Richárd, Ányos napja van.

Albertina

Német eredetű név. Jelentése: ragyogó, fényes.

Ányos

Görög, latin eredetű név, az Anianus név megmagyarosodott formája. Jelentése: bántó, zsarnoki.

1629 (379 éve történt)

Gyulafehérváron 49. születésnapján meghalt Bethlen Gábor erdélyi fejedelem, aki udvarában jelentős kulturális központot és akadémiát hozott létre.

1630 (378 éve történt)

Regensburgban meghalt Johannes Kepler német csillagász, aki meghatározta az égitestek fényugarának törését áthaladva az atmoszférán, valamint a szemlencse és a szemüveg optikai törvényeit.

1887 (121 éve történt)

Megszületett Áprily Lajos költő, műfordító.

November 16.

Ma Ödön, Ágnes, Péter, Örs, Margit, Alfréd, Gertrúd, Agnéta, Ede, Otmár, Hilda, Edmond napja van.

Ödön

Germán eredetű név, az Eugén név magyar alakváltozata. Régebbi formája, Ögyén. A 19. században tévesen azonosították az Edmund névvel. Jelentése: az öröklött birtokot megőrző.

Hilda

Német eredetű név, a -hild- elemet tartalmazó összetett germán nevek rövidülése. Jelentése: harc, harcosnő.

1717 (291 éve történt)

Megszületett Jean-Baptiste Le Rond d'Alembert francia filozófus, matematikus, az Enciklopédia egyik szerzője.

1960 (48 éve történt)

Meghalt Clark Gable amerikai színész (Elfújta a szél).

November 17.

Ma Hortenzia, Gergő, Zágón, Ildikó, Ede, Dénes, György, Hilda, Zakeus, Viktória, Szalóme, Gergely napja van.

Dénes

Görög eredetű név, a Dionüsziosz névből származik. Jelentése: Dionüszosznak ajánlott. A görög mitológiában Dionüszosz a bor és a szőlő istene.

Zakeus

Héber eredetű bibliai név, a Zekarja név rövidített változata. Jelentése: igazságos, ártatlan.

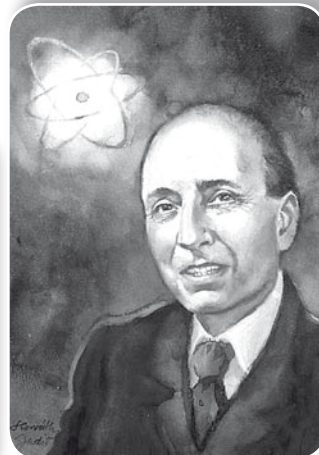
1773 (235 éve történt)

Megszületett Csokonai Vitéz Mihály költő, színész (Dorotya).

1869 (139 éve történt)

Megnyílt Egyiptomban a Szezei-csatorna, amely kapcsolatot biztosított a Földközi-tenger és a Vörös-tenger között.

1902 (106 éve történt)

Budapesten megszületett Wigner Jenő, magyar származású, Nobel-díjas fizikus, vegyész-mérnök.

November 18.

Ma Jenő, Ottó, Péter, Jolán, Jónás, Odó, Pál, Román, Noé napja van.

Jolán

Írói névalkotás Dugonics Andrásnak a Jólánka, Etelkának leánya című regényében (1803). Forrása a középkori magyar Jóleán (jó leány) név. A görög eredetű Jolanda, Jolánta magyarításának is tekintették.

Odó

A germán eredetű Odo névből származik, a németben az Ot- kezdetű nevek (Otmár, Ottokár) becézője, illetve az Ottó alakváltozata. Jelentése: birtok, gazdagság.

1928 (80 éve történt)

Elkészült az első szinkronizált rajzfilm, Walt Disney's Steamboat Willie c. filmje, melynek főszereplője Mickey egér.

1820 (188 éve történt)

Nathaniel B. Palmer, amerikai hajóskapitány felfedezte az utolsó kontinenst, a fagyott Antarktisz.

1789 (219 éve történt)

Franciaországban megszületett Louis Daguerre, a daguerreotípia feltalálója.

November 19.

Ma Erzsébet, Bonifác, Abdiás, Alicia, Bódor, Bónis, Maxim, Zobor napja van.

Erzsébet

Héber eredetű bibliai név. Keresztelő Szent János anyjának a neve. A magyar névforma a héber Eliséba latin és nyugati nyelvközi Elisabeth változatából alakult ki. Jelentése: Isten az én esküm, Isten megesküdt, vagy Isten a teljesség, a tökéletesség.

Zobor

Szláv és magyar eredetű név, feltehetően Anonymus tette személynévvé a Nyitra melletti Zobor hegy nevéből. Jelentése: gyűlés, gyűlekezet (remetek vagy szerzetesek gyűlekezőhelyére utal).

1235 (773 éve történt)

Árpád-házi Szent Erzsébet, a ferences harmadrend, a ciszterciek, az Erzsébet-apácák, a pécek, a koldusok, az özvegyek, az árvák, az ártatlanul üldözöttek, a csipkeverők és a fátlyókészítők védőszentjének ünnepe.

1711 (297 éve történt)

Megszületett Mihail Vasziljevics Lomonoszov orosz tudós és költő, aki természettudományos kutatásai mellett az egységes orosz irodalmi nyelv megteremtője volt.

1805 (203 éve történt)

Versailles-ban megszületett Ferdinand Marie Vicomte de Lesseps francia mérnök és diplomata, aki a Szezei- és a Panama-csatorna építésének vezetője volt.

A galambnak nincs galambpéje

Az ókori Mezopotámiában a termékenység jelképeként tisztelték. Egyiptomban az istenek követének tekintették, a szentseges teremtményt, a galambot senki emberfia nem bánthatta. Az ókori Görögországban állandó lakója volt a templomoknak, ők segítettek Julius Caesarnak Gallia meghódításában, és a II. világháborúban több tucat kitüntetéssel érdemelték ki a harcokban „hírszerzőként” teljesített szolgálataikért. (Berepültek az ellenséges területekre, és a testükre erősített fényképezőgépekkel felvételeket készítettek.)

A galamb mindenütt megélt, ahol valaha is virágzott a civilizáció. Az Antarktisz kivételével minden földrészen megtalálható, olyan szélsőséges viszonyok között is, mint Alaszka vagy a trópusi szigetvilág. Igazi szárazföldi madár, önként soha, csak végszükség esetén úszik. A víz közelségét azonban szereti, mert sokat és gyakran iszik. Amikor táplálékot keres, fejét bólogatva szalad ide-oda. Különbözően tipegve jár, mert lábszára rövid és gyöngye. A galamb, vagy más néven gerlice első osztályú pilóta. A postagalamb száz, a szirti galamb pedig százhusz kilométert is repül óránként kedvező szél mellett, és ezeröttszáz kilométer távolságból is hazatalál. Legfontosabb tájékozódási pontja a nap, még borult időben is jól eligazodik, mert érzékeli a Föld mágneses terét. Sőt, az ultrahangokat is hallja, szaglása szintén kitűnő. Az emberhez képest egy galamb nyolcas erősségű látcsővel nézi a világot. Szeme jobban érzékeli a színeket, még az ibolyántúli fényt is, és periférikus látása is jobb. Természete a jónak és a rossznak a keveréke. A közmondásnak, miszerint valakinek „nincs galambpéje”, csak annyiban adhatunk igazat, hogy valóban hiányzik az epehólyagja. Egyébként irigy, mohóságában kíméletlen társaihoz, ha ételmezt talál, elfedi szárnyaival. Tavasz kezdetén a béke szimbólumának hím tagja veszedővé válik, többnyire küzdelem árán szerzi meg a kiszemelt hölgyet. A viadal azonban sohasem tart sokáig. A párbaj után kiválasztja a fészek helyét, letelepszik, fejét lehajtja, és bűg: tuturu-tutturú vagy huhu-huhua. Az ara pedig kiterjesztett szárnyakkal fut az ő szerelmetes urához, gyöngéden vakargatja csőrével a feje búbját, a hím pedig kedvese háta tollához dörzsölgeti a fejét. Így kényeztetik egymást. Végül büszkén sétálgatnak, szárnyaikat csattogtatják, felroppennek, a levegőben játszadoznak, majd némán tolláskodnak. Pár nap múlva az újdonsült férj a fészekhez tereli asszonyát, építőanyagokat hord neki, hogy megépítse fészket – igaz, minden művészet nélkül. A galambhölgy legalább kétszer költ évente. Kicsinyeit nemcsak a mama, hanem a papa is táplálja „tejjel”, amit nyakizmával présel kis saját torkából.

lumának hím tagja veszedővé válik, többnyire küzdelem árán szerzi meg a kiszemelt hölgyet. A viadal azonban sohasem tart sokáig. A párbaj után kiválasztja a fészek helyét, letelepszik, fejét lehajtja, és bűg: tuturu-tutturú vagy huhu-huhua. Az ara pedig kiterjesztett szárnyakkal fut az ő szerelmetes urához, gyöngéden vakargatja csőrével a feje búbját, a hím pedig kedvese háta tollához dörzsölgeti a fejét. Így kényeztetik egymást. Végül büszkén sétálgatnak, szárnyaikat csattogtatják, felroppennek, a levegőben játszadoznak, majd némán tolláskodnak. Pár nap múlva az újdonsült férj a fészekhez tereli asszonyát, építőanyagokat hord neki, hogy megépítse fészket – igaz, minden művészet nélkül. A galambhölgy legalább kétszer költ évente. Kicsinyeit nemcsak a mama, hanem a papa is táplálja „tejjel”, amit nyakizmával présel kis saját torkából.

Csepi

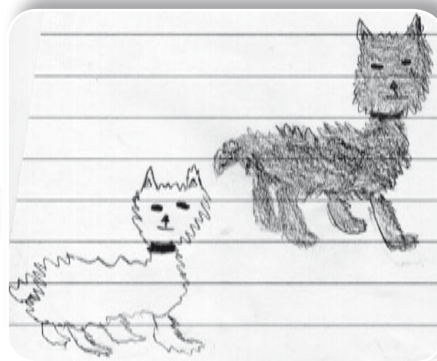
Ő az én kiskutyám. Körülbelül egyéves lehet, mert 2008. február 2-án kaptam a szüleimtől ajándékba. Amikor meghallottam ezt a nevet, Csepi, azonnal tudtam, hogy ez lesz a neve a kutyusomnak. A bundája fekete, de van még benne okkersárga és fehér. Kedvenc étele a csont, de sok mást is megeszik. Nagyon sokat fut, és aki elmegy előtte, azt megugatja, akár járókelő az, kerékpáros vagy autó. Ami-

kor csak van időm, kimegyek hozzá és jót játszunk vagy labdázunk. Nagyon szeretem Csepit. Ő az én kedvenc háziállatom.

**Kriczkovity Nikoletta,
Szabadka**

Mici és Maci

Az én kutyáimat Micinek és Macinak hívják. Nagyon játékos kiskutyák. Az egyik fekete szőrű, a másik pedig fehér. Ők egyévesek. Aputól kaptuk őket. Kedvenc ételük a saftos húskonzerv. Ők puli fajták és őrzik a házat. Ezek az én kiskutyáim.

Kubina Lotti, Ada

Hófelhők gyülekeznek

Nagy fakopáncs

A november néha a télies arcát mutatja (noha az idén, e szöveg nyomdába adásakor legalábbis, még a hosszúra nyúlt vénasszonyok nyara az úr). Más években azonban mesés, hogy már délfelé furcsán sötétedni kezd, majd ólomszürkére fakul az ég, elül a szél, s finom pihék hullanak, egyre sokasodva, könnyedén hintázva. Úgy, ahogy néhány évvel ezelőtt, amikor az egyik dunai sziget csúcsán, az öreg fűzek kimosott, kusza gyökereinek üldögélve a vízen látható madarakat figyeltem. Tökés, kerces-, kontyos és barátrécék úszkáltak a folyón, köztük tucatnyi kis vöcsök bukdácsolt, amikor valami puhán és hidegen megérintette az arcomat. A távcsövet leengedve meglepetten láttam, hogy havazik. Perceken belül olyan hófergeteg támadt, hogy januárban sem láttam különbet, majd alig fél óra múlva már arasznyi fehér hótakaró borította a szigetet.

Ekkortájt azonban általában szürkésfehér ködbe burkolódik a táj. A lustán hömpölygő, sűrű és átláthatatlan paplan ellepi a völgyeket, a mezőket és a folyók környékét, nedves lehelete kövér vízcseppeket ültet a fűszálakra, s ha az orrunk előtt kibontakozó ismerős öreg fa nem igazítana útba, talán el is tévednénk az oly sokszor bejárt legelőn.

Ismerős a mondás: fekete Katalin, fehér karácsony, s megfordítva. Sokan hisznek is benne, hiszen bármelyiknek az esélye ötvenszázalékos, így aztán gyakran bevállik. De jó néhányszor megértem már azt is, hogy Katalin napján hópihéek szállingóztak,

s december végére mégis vastag, fehér hótakaró borította az egész országot.

A téli kirándulások hangulata merőben más, mint amikor tavasszal vagy a nyár elején keressük fel valamelyik tó környékét, esetleg egy nagy folyó vagy valamelyik lustán csörgező patak mentén sétálunk. Hiányzik a meghitt zöld környezet, a virágok és a fölötük döngve szálló poszméhek, a kecsesen libegő pillangók látványa, de számomra ilyenkor különösen a madárdal hiányzik. Persze, aki keres, az talál, s ez a mondás a madárdalra is igaz. Ha madarásznaplóm kötetei között lapozgatok, azt olvasom, hogy a novemberi–decemberi kirándulások alkalmával majd mindig gyönyörködhettem egy-egy madár énekében. Novemberben főleg az áttelelő vörösbegyek dalolnak. Ha enyhe az idő, s bágyadt nap sugarak cirógatják a sárguló fűszálakat, néha több hím is megszólal. Decemberben vagy január elején a kis ökörszem idézgeti a tavaszt természetéhez képest hangos, messzire csengő énekével. Az ökörszemek télire gyakran a nádasokba húzódnak, ahol a torzsák között és a töltések oldalában mindig akad néhány pók vagy álmában mozduló rovar, amelyek átsegítik őket a nehéz időszakon.

A Duna vagy a Tisza mentén járva az ártéri erdők öreg fáin (már ahol meghagyták őket!) december végén és januárban már vidáman füttyentgetnek, trilláznak a csuszák, s a nagy fakopáncsok szapora dobolása tulajdonképpen szintén az éneket helyettesíti. Amikor valahol hangosan kacagni kezd a zöld küllő, mindig arra gondolok, hogy talán már az oly távoli tavaszt, a rügyeket fakasztó márciust látja maga előtt.

Az emlékezetes ciánszennyezést követően mindenki elsíratta a Tiszát, de a folyó szerencsére rácapolt a borúlátó jóslatokra. A televízió jóvoltából ország-világ láthatta, amint újra kivirágzott a szóke folyó, kérészek százai ropták rövidke násztáncukat a levegőben, de túlélték a szennyezést a vidrák is. Réttisasok róják néma köreiket a víz fölött, amelyben – ha nem is a korábbi bőségben, de – halak úszkálnak. Erről bárki

maga is meggyőződhet, ha az aszályos hónapok okozta apadás nyomán megjelent, sárgán nyújtózó homokzátanyokról figyel a méltóságteljesen hömpölygő folyó életét. Itt is, ott is halak dobják fel ezüstösen csillogó testüket, az üvegedénybe merített vízminőségben alacsonyrendű rákok tucatjaira bukkanunk, s a parti fák kimosott gyökereinek kusza szövevényében, a lágy iszapban az úszóhártás lábnyomok a vidra hajnali portyájáról árulkodnak.

Egyébként nemcsak a Tisza alacsony vízállású, hanem valamennyi vizes élőhely megsínylette a hosszan tartó, rendkívüli szárazságot. Kiszikkadtak a sekély tavacsok, az erdei dagonyák, a szokottnál jóval alacsonyabb a tavak vízszintje, s mindez természetesen hatással van az ott élő vagy az odalátogató állatfajokra is.

Ha figyelünk séta közben, s nyitva tartjuk a fülünket, egyéb hangok is hallatszanak. Az ártérben álló juharfák természetét süvöltők bontogatják, miközben halkán pityegve beszélgetnek egymással. Ha éppen havas ágakon ülnek, a hófehér háttér még jobban kiemeli a hímek cseresznyepiros begyét és mellét, míg a hómentes napokon az éppen odébb röppenő madarak fehéren világító háta tűnik fel.

Nem is kell lemennünk a partra, hogy tudjuk, kercerécék repülnek a folyó fölött. Jellegzetesen füttyülő szárnyaik akkor is elárulják őket, ha ködfüggöny takarja a folyót, mint ahogy messzire hangzó, jókedvű hápogás jelzi, hogy tökésrécecsapat tanyázik a Dunába benyúló sarkantyú csendes vizű kis öblében.

A magas nyárfa vaskos törzsébe vájt, befelé korhadó egykori harkályodúból hangzó csikorgó, cincogó hangok az ott tanyázó denevérekről árulkodnak. A korai denevérek kedvelik az ilyen üregeket, szívesen telelnek bennük, nemegyszer tucatnyi állat együtt. Enyhébb napokon gyakran mozgolódnak, hangosan civódnak egymással. A denevérek lakta odút a szájadék sima, zsírosnak látszó pereme is elárulja.

Sch. E.

Rétisas

Vidra

Korai denevér

RÜGYFAKADÁS

Ilyen nyaram még nem volt!

Ültem az Adria partján. Nézetem a kék vizet. Számoltam a hullámokat. Nem gondoltam semmire. Egyszer csak placcs! A testvérem belékött a hullámok közé. Összerázkódtam.

– Te szent ég, milyen hideg ez a víz!

Dúlva-fúlva úsztam a partra. Az öcsém már messze járt, s nevetett. Leültem anyu mellé, s ismét bámulni kezdtem a megnyugodott vizet. Tengeri sün jelent meg a fenéken. Halacsák játszadoztak a kavicsok között. A vízről a távoli hegyekre esett a tekintetem. A nap bearanyozta csúcsaikat.

Este sétálni mentünk. Óriási pálmafák, fehér leanderfák, szerteágazó kaktuszok szegélyezték az utat. A sétányon bazárosok árulták portékáikat. Tetszetek a tengeri csillagok. Az út egyik felén a tenger hömpölygött, a másik oldalán pedig éttermek, kávézók, zenés szórakozóhelyek sorakoztak. Az épületek mögött fenyőerdők terebélyesedtek, melyek mögül hegycsúcsok törtek az ég felé.

Egyik alkalommal hajóútra mentünk. Az út Brélatól Hvar szigetig tartott. Majd folytatódott Brač szigetére, Bol városába. Ez a városka egyik strandjáról nevezetes, amely hároszögben végződik. Egyik felén mindig hullámszik a tenger, másik felől pedig csendes. Itt a szörfözők, vitorlások és fürdőzők is láthatóak voltak. Visszafelé élveztük a hajóról a táj szépségét s a tenger finom illatát, mikor delfinre lettünk figyelmesek. Apunak sikerült lefényképeznie a játszadozó delfineket. A napot finom vacsorával koronáztuk meg. Békacombot is ettünk.

A nyár elmúlt, s azóta csak az asztalomon elhelyezett szép kövek emlékeztetnek a tengerrel, annak illatára.

Kovács Karolina, 8. osztály
Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Ősszel a Tisza-parton

Szombat délután volt. A barátnőmmel sétáltunk. A város központjából a Tisza-part felé vezetett utunk.

Azt vettem észre, hogy az őszi igazán belemart a tájba. A kopár fák álmosan hajlongtak, s a szél súvított a fülünkbe. Menet közben az égen szálló vadludak hangjára lettem figyelmes, ők most éppen messzi útra indulnak. A nap is bágyadtan süt át az ágak között. A nagy séta után odaértünk a vén Tiszához. Leültünk, és gyönyörködtünk a természet alkotásában. A fák lombja aranyárga, piros és sok másféle színben pompázik. A csendet a békabrekegés zavarta meg. Néha nehéz iszapcsapta meg az orrunkat. A csónakban lévő halászok csendesen horgásztak. A nap lassan nyugovóra tért.

Elindultunk hazafelé. Alvás előtt arra gondoltam, hogy milyen szép szombat délután volt.

Tóth Emese, 6. osztály
Samu Mihály iskola, Óbecse

Falunk legidősebb bácsija

Csantavér legidősebb emberének nagy élettapasztalata van. Vele készítetem interjút.

Gyerekkoráról így vallott:

– 1912. március 13-án születtem. 90 éves apai árvaságban éltem. Nagyon vallásosak voltunk. Abban az időben mezitláb és faklumpában jártunk. Az iskolában sokat imádkoztunk. Sajnos, csak két elemi osztályt jártam ki, ezért engem a sors tanított, aminél nincs jobb – mondta kissé elszomorodva Szabó Jóska bácsi, Csantavér legidősebb lakosa.

– Mi a véleménye a mai világról? – tettem fel kérdésemet.

– A tudomány nagyon sokat fejlődött. Fiatal koromban nagyon sokat kellett dolgoznom. Nem voltak akkor még ilyen korszerű gépek, mint most. Akkor még kézzel arattak, ma már kombájnnal végzik el ugyanazt. Akkor még nem volt olyan luxus, mint napjainkban. Régen nem engedték meg, hogy a gyermek balkezes legyen, átszoktatták jobb kézre. Én is balkezes voltam, de miután a nagyanyám megvert, megtanultam jobb kézzel írni – meséli nevetve Jóska bácsi.

Megtudtam azt is, hogy nehéz napokat éltek át, hiszen kilencen voltak a házban, és csak Jóska bácsi dolgozott. Akkor még 8-10 gyereket is vállalt a család, habár akkor sem volt elegendő pénz. Most 2-3 gyerek van, ha van egy-egy családban, és több a pénz.

– Az a régi világ soha többé nem lesz már – mesélte szomorúan.

– Mit üzen a mai fiataloknak? – kérdeztem tőle érdeklődve.

– Nem sokat, csak annyit, hogy tanuljatok, mert amit megtanultok, azt nem veheti el tőletek senki. Nézetem szerint a hanyatlás felé haladunk, ezért vigyázatok magatokra – válaszolta mélyen elgondolva, a mi Jóska bácsink.

Balázs Renáta, 7. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Bogaras a nagyim

Általában hétvégeként szoktam vele találkozni, amikor kibújok az odúmból.

Ha elmegyek ehhez a bogárhoz, mindig illedelmesen köszönök: „Jó napot!” Tárt karokkal vár. Megkínál sós keksszel vagy piskótatortával, vagy ebédrel, mikor milyen kedve van. Nagyon kérdezősködő bogár. Kifaggat arról, ki hogy van, mit csinál, mi újság, hogy megy az iskola... Addig kérdezzet, amíg ki nem készülök.

Ez a bogár szörnyű bogár, sokat értetlenkedik. Pedig nem mai bogár, öreg bogár. Azt sem tudja, mi az az SMS! Akárhányszor kezembe veszem a mobiltelefonom, megkérdezi, kivel beszélgetek, kit hívok. Nekem mindig el kell magyaráznom, hogy SMS-t írok.

– Hmmm! Az mög mi? – ez a kedvenc kérdése.

Azt hiszem többet nem viszek telefont a bogaramhoz.

Ez a bogár csak azt hallja meg, amit ő akar, úgyhogy kárba vész a magyarázkodás... Második kedvenc kérdése: „Mit montá?” Borzasztó bogár! Nagyon, de nagyon fel tudja ám húzni a másik bogár cukrát. Ez nagy gond. Akkor jobban teszem, ha elmászok onnan. Sokat nevetek, mikor távozom az odújából. Hogy lehet valaki ilyen?

De megértem, mert mindenki öregszik, s egyre bogarasabb lesz, 82 évesen pedig különösen. Ám el lehet fogadni minden rossz tulajdonságát, és szeretni kell minden bogarát. Főleg, ha az a bogár a nagyim.

Rontó Antónia, 8. osztály
Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Ősz

*A fákról hullanak a levelek,
itt van az ősz, nem tehetnek egyebet.
Vörösen, sárgán, barnán
repülnek a szél hátán.*

*A házak tetején kémény füstölög.
Előkerül a kabát és a köpönyeg,
mert már készülünk a télre:
meleg ruhanemű a szekrényben.*

Fekecs Boglárka, 8. osztály
Október 18. iskola, Zentagunaras

Őszi fa.
Sarnyai
Sára
magyar-
kanizsai
tanuló
rajza

RÜGYFAKADÁS

A tök

Egy nap a nagyapám egy óriási tököt hozott haza.

Azt mondta, hogy ma ez lesz az ebéd, és hogy fel kell vágni. Szívesen vágtam volna fel, ezért megengedték. Odaálltam a tök elé a késsel, és mikor majdnem beleszúrtam, a tök szó szerint bekapott.

Egy ideig fájt a szemem, mert minden narancssárga volt körülöttem, de aztán megszoktam. Az emberek, ha embereknek lehet egyáltalán nevezni a körülöttem levőket, magok voltak a tökben. Ahogy néztem a furcsa világot, véletlenül megbotlottam és elesem. Egy magasszony felsegített, és mivel rögtön látta, hogy nem közjük való vagyok, megkérdezte, honnan jöttem. Azt feleltem, hogy kintről, egy Kikinda nevű városból jöttem.

Meghívtam magukhoz ebédre, és megkért, hogy mindent meséljek el a kinti emberekről, mert ő csak könyvekből tud valamit rólunk. Elmeséltem neki egy kinti ember hétköznapi életét, és persze a sajátomat is. Nagy érdeklődéssel hallgatott végig, és utána ő is elmesélte a maga életét a tökben.

Rájöttem, hogy nem is különbözünk nagyon egymástól, talán csak annyiban, hogy itt minden ember nagyon kedves, és hogy az egész tökben csak egy város létezik.

Nagyon jól éreztem magam tökvárosban, mégis legjobb otthon, ezért haza szerettem volna menni, csak nem tudtam ennek a módját. Tökasszony elmagyarázta, hogy a város szélén van egy piros út. Azon menjek végig, és otthon leszek.

Megtaláltam az utat, és nemsokára nagyapám előtt találta magam. Megöleltem, és elmeséltem neki, hogy mi történt. Elhitte. Ezek után nem akartam felvágni a tököt, de nagyapám sem. Elraktuk, és azóta senki sem bántotta.

Éz már régen történt, de mindig szeretettel emlékszem vissza tökasszonyra.

**Kurunci Tímea, 8. osztály
Fejős Klára iskola, Nagyikinda**

Az elveszett tökkirálylány

Hol volt, hol nem volt, Juli néni kertjében volt két tökország. Az egyik a díszitököké: Díszország, a másik pedig a sütőtököké: Sütőország.

Késő őszi meleg volt, mikor Sütőország lakói a király jajgatására ébredtek. Királyuk nagy kerek haridinka volt. Gurult ide-oda, meg sírt kínjában. Összeszaladt az egész népség, a hosszú nyakúaktól a gömbölyűekig. Volt is mit hallaniuk meg látniuk. Ellopta valaki a királylányt, az otthona, indája szét volt tépve.

Csodálkozott az egész ország, hogy ki tehetett ilyet, és hogyan sikerült, mikor a lányt az apja az inda legvégén őrizte, amely az almafára mászott. Sopánkodott az apa, panaszkodott fűnek-fának: ki vihette el egyetlenét, pedig ő még zöld, nem ért meg.

Hallgatta mindezt Díszország királyfia, a hosszú nyakú lopótök, és kesergett magában. Ismerte ő bizony a leányt, akit lopva figyelt a birtokáról mindennap. Reménykedett, hogy eljön az idő, amikor személyesen is megismerheti.

A legény gondolt egyet, és útnak indult, hogy megtalálja titkos szerelmét. Ha megleli, jutalmul megkéri a nagy, hosszú dinka királytól a lánya kezét. Másnap virradatkor a királyfi elindult Juli néni kertjébe. Bement a kukoricásba, kérdezgette a burgonyákat, zöldbabot, paradicsomot, de senki se hallott a lányról. Leült a fiú az almafa alá és sírt. Egyszer csak valami hangra figyelt fel. Bizony az öreg almafa hajladozott, suttogott:

– Juli néni járt a kertben hajnalban, és lerángatta a szegény lányt indájáról, amely az ágaimba kapaszkodott. Azt mondta, itt az ősz, úgysem fog megérni, odaadja a díszitöknek, bár jóllaknak.

Fölugrott a legény, egy gyors köszönömöt mondott, és a díszitök felé rohant könnyekkel a szemében. Néhányszor fölbukott a földieperindában, talpra állt, és tovább szaladt. Magában meg csak arra gondolt, hogy élve találja a lányt. Messziről nézte az öltetőt, falat, csakhogy ott nem látott semmit. A szíve összeszorult félelmében. Az ől előtt sem látta a lányt, így keservesen sírt tovább. A fáradtságtól elszunnyadt, és ki tudja meddig aludt volna, ha nem csörömpöl a vödör. Odaugrott, és belenézett, nem a királylány lapul-e benne.

Ő volt! Ugrált szegény, hogy hátha valaki meghallja és kiszabadítja. Örömben a legény akkorát ugrott a vödör oldalának, hogy az rögtön fölborult, a lány meg kigurult. A tökkisasszony felismerte a tökfíút, ő volt az, aki állandóan leste őt a levelek alól Díszországból. Összeölelkeztek, és elindultak haza, Sütőországba.

A király örömben sírva fogadta, és hozzáadta a lányát a királyfihoz.

**Kristóf Szilvia, 5. osztály
Fejős Klára iskola, Nagyikinda**

Kedves Pajtások!

A töknapok és -versenyek után az óriási sütőtök, az úritök, a lopótök, a pézsztök bevonult a mesébe, méghozzá **a kikindai Fejős Klára iskola tanulóinak meséibe**, akik bebizonyították, hogy a tök nemcsak test, szellemi táplálék is lehet.

Kurunci Tímea Tökvárosba kalauzol bennünket ma, az ötödikes **Kristóf Szilvia** pedig Juli néni kertjébe. Valóságos helyszín ez gyümölcsfákkal, konyhakerti növényekkel, disznóállal..., de Szilvia a tökinkák köré mesevilágot varázsol, és mi a valós világból nem Juli nénié és az éhes kocájának szurkolunk, hanem a tökkirálylányunk meg a tökkirályfinak. *S míg Kurunci Tímea a valóságból a mesevilágba kerül, s onnan újra a valóságba, addig Kristóf Szilvia írásában a két világot párhuzamosan érzékeljük, s ez nagyobb feszültséget vált ki az olvasóban.*

Őszi vessel és leírással **köszöntjük a napsugaras őszi ünnepeltjeit**: a bogaras nagymamát, a falu legidősebb bácsiját és minden idős embert. Nekik is figyelmükbe ajánljuk a mai Rügyfakadás érdekes meséit.

A héten nagyon megtelt rovatunk postaládája, s ezt sietek megköszönni név szerint a következő munkatársaimnak:

Ada: Boros Noémi, Fehér Orsolya, Tóth Kata, Urbán Egon és Virág Péter;

Csantavér: Anitics Emese, Barna Balázs, Dér Alekszandra, Gandis Csongor, Kocsis Katalin, Kovács Pécskai Emese, Kozma Boglárka, Nagy Ábel, Oláh Andrea, Pásztor Réka, Pesti Anita, Pesti Enikő, Vida Sarolta és Vigh Szilveszter;

Doroszló: Diósi Nikoletta, Diósi Vivien, Gellér Éva, Hegedűs Tímea (2 írás), Hencsár Levente, Horváth Krisztián, Huszár Anikó, Kovács Renáta (2 írás), Szitás Tamás (2 írás), Turkál Anna és Zámbo Adrián;

Kisoros: Martonosi Máté, Nyári Evelin, Rontó Antónia (2 írás) és Talpai Dorottya;

Nagyikinda, Fejős Klára iskola: Fa Mónika, Kristóf Szilvia, Kurunci Tímea és Molnár Melinda;

Öbecs, Petőfi Sándor iskola, a Figyelő c. diáklap legújabb (októberi) számából: Borsos Karolina, Csernyák Huba, Horváth Leona, Horvát Martina, Jovanović Péter, Kiss Tamás (2 írás), Kovács Izabella, Kovács Karolina, Kovács Noémi és Péter Lea; **Samu Mihály iskola**: Csúzdi Noémi, Kaszás Adrián, Lukács Klaudia, Mester Réka, Tóth Emese;

Szabadka, Jovan Jovanović Zmaj iskola: Bencun Mia, Györfi Tihamér, Kurunci Tímea, Molnár Melinda; **Kizúr István iskola**: Kricskovity Nikoletta; **Oktober 10. iskola**: Bacsó Henrietta, Baracska Vidor, Duddás Dániel, László Roland, Némédi Emese, Rencsenyi Doloresz, Szobonya Tamara és Újvári Vanesa;

Zentagunaras: Ali Nikoletta, Csabai Dorottya, Fekecs Boglárka (2 írás), Homolya Dániel, Homolya Kinga, Horvát Ákos, Huszár Csongor, Januskó Andrea, Kőszegi Igor, Lemler Renáta, Rotsing Tamás, Tóth Teodóra, Triznya Dóra és Zabos Anita.

Legyetek továbbra is ilyen szorgalmasak!

Tomán Mária

Duna-mesék. Tomić Szandra szabadkai tanuló illusztrációja

A svédasztal megterítve, tessék választani!

Őszi-téli mozifilm-előzetes

2008 nyarának nagy kasszasikereit, megfilmjeit már-már elfelejtettük – már a DVD-változatokat is megnéztük –, de agódunk nincs miért, mert amíg mi alszunk, addig Hollywoodban szünet és megállás nélkül zümmögtenek a kamerákat. Őszidőben, télidőben is számos újabb mozifilm lesz látható nálunk is. Összegyűjtöttük a legjelentősebbeket, azokat az alkotásokat, amelyeket előlegezett bizalommal várunk. Értékelésről most még szó sem lehet, azt majd megteesszük a bemutatók után.

Nézzük most, mit nézhetünk majd a mozikban! A rajongók már tükön ülnek, s alig várják a Harry Potter-sorozat újabb epizódját, címe: Harry Potter és Félvér Herceg. Nos, miről lesz szó ebben az eresztésben? Harry utolsó előtti évét tölt a Roxfortban. A cselekményben most nagy szerepet kap Lord Voldemort sötét és rejtélyes múltja. A szereplőgárda változatlan, David Yates a rendező. Megnyugtadjuk a Potter-rajongókat: Emma Watson is maradt a sztoriban. Az animációs műfaj egyre népszerűbb, mégsem állíthatjuk azt, hogy a következő hónapokban el leszünk kényeztetve. De várjuk a Madagaszkár 2. című mesét. A szigetre látogató Bolondos állatkertlakók ezúttal Afrikában találják magukat, ahol Alex, az oroszlán összetalálkozik egykori családjával. A New York-i Central Parkban eltöltött hosszú évek miatt azonban az oroszlánok nem nagyon értik meg egymást. Dilis állatmókára számíthatunk! Eredeti hangok: Ben Stiller, Chris Rock, Sacha Baron Cohen (csupa nagypapa). Figyelmeitekbe ajánljuk a Cincin lovag: The Tale of Despereaux című számítógép-animációval gyártott mozifilmet is, sztárszereplője egy egér (de nem Jerry), aki nem eszi meg a könyvet, hanem beleolvas. Ere-

deti hangok: Matthew Broderick, Emma Watson, Dustin Hoffman, Sigourney Weaver és mások. A Ponyo of the Cliff japán gyermekfilm a híres Hayao Miyazaki rendezésében (Chihiro Szellemországban, A vándorló palota). Ponyo, egy emberfejű halacska nagy álma, hogy az emberek között élhessen. Vágyai már-már megvalósulnak, amikor egy srác magához veszi.

További csemegék:

Visszatér Daniel Craig is a James Bond – A Quantum csendje című akciófilmben. Bond újra akcióban! A Casino Royale-ban felcsípett csalfa kedves váratlan halála után a 007-es ügynök vérbosszút esküszik. A német Marc Foster a rendező. Az akciófilm meséjét egy Ian Fleming-novella szolgálta. A stílus most is naturalista, tehát a szereplők szünet nélkül lövöldöznek és verekszenek. Daniel Craig azt nyilatkozta, hogy a Casino Royale-hoz képest az újabb epizód több mit egy séta az árnyas ligetben. A filmet a napokban már nálunk is bemutatták. A The Spirit egy újabb rajzregény-adaptáció. Szülőatyja Will Eisner, az adaptáció Frank Miller munkája. A történet egy nagyváros pokláról és Spiritről szól, aki megmenti a világot a végpusztulástól. Szereplők: Scarlett Johansson, Samuel L. Jackson, Eva Mendes és mások. El ne feledjük: A Terminátor: A megváltás (Terminator Salvation) újabb része Arnold Schwarzenegger nélkül is nagy durranás lesz, üzenik Hollywoodból. McG a rendező, szereplők: Christian Bale, Helena Bonham Carter és mások. A negyedik Temrinátor-film a nukleáris holokauszt után játszódik, ám a sztoriról többet ma még nem tudunk, de a rendező azt állítja, hogy a T4 olyan mozifilm lesz, amely – Nolan Batmanjeihez hasonlóan – önmagában is megállja a helyét. Még néhány cím: X-Men Origins: Wolverine (Hugh Jackmannel), Ausztrália (Nicole Kidman, Hugh Jackman), Amikor megállt a Föld (Keanu Reeves, Jennifer Connely), Max Payne (Mark Wahlberg) stb.

B. Z.

Kusturica mint a KGB kémje

A neves rendező több közéleti botránya után visszatér a szakmájához, vagy legalábbis annak a közelébe: szerepet vállalt ugyanis Christan Carion francia rendező Farewell című filmjében. Emir Kusturica egy orosz kémeket játszik a valós történet által megihletett kalandfilmben. Eredetileg Nikita Mihalkov orosz rendezőnek szánták a szerepet, aki azonban bokros teendőire hivatkozva hátrított. A Farewell eseménye a múlt század nyolcvanas éveinek elején megtörtént eseménysort dolgoz föl, amikor egy orosz kém fontos adatokkal szolgált a francia kémelhárításnak a nyugati országokba beépült szovjet kémekről...

Emir Kusturica egyébként bosnyák származású, Szerbiában élő filmrendező, forgatókönyvíró, színész, producer, zenész és zeneszerző. Alkotásait a legjelentősebb fesztiválokon díjazták, Cannes-ban például kétszer is elnyerte az Arany Pálmát. Hébe-hóba színészi feladatokat is vállal.

Kusturica nevét mindjárt első mozifilmje, az Emlékszel Dolly Bellre? (Sječaš li se Dolly Bell?, 1981) nemzetközileg ismertté tette. A rendező következő munkája, A papa szolgálati útra ment (1985) már Cannes-ban diadalmaskodott. Kusturica következő filmje, a Cigányok ideje (Dom za vešanje, 1988) úgy kötődik a valósághoz, hogy közben el is szakad tőle: gyerekeskedéssel foglalkozó cigány szereplői mese és valóság határán állnak. Törté-

netüket a művész hol szinte már bűnügyi, hol pedig melodramatikus hangvétellel adja elő, melyhez a zenei háttérret Goran Bregović autentikus szerzeményei és eredeti roma dalok szolgáztatják.

Az Arizonai álmodozók (Arizona Dream) fogadtatása a zömmel negatív kritikák ellenére is langyosnak volt mondható ahhoz a felzúduláshoz képest, amit az Underground (1995) váltott ki. A jugoszláv történelem ötven évét feldolgozó, szédületes tempójú vízió azt sugallja, hogy a háború valójában sosem ért véget a Balkánon, csupán az ellenség változott.

Egyetlen fél oldalán sem kívánt állást foglalni, célja annak bemutatása volt, hogy hamis illúzió az egymással békében élő, soknemzetiségű Jugoszlávia titói képének fenntartása.

Az 1998-as Macskakaj (Crna mačka, beli mačor) ismét egy szeretnivaló, hamisítatlan Kusturica-film, amely újra szeretett cigányainak világában játszódik, látszólag távol minden politikától. 2004-ben mutatták be Az élet egy csoda (Život je čudo) című filmet, amely akár az Underground szerényebb léptékű változataként is felfogható. 2008. január 14-e és január 21-e között Kusturica művészfilmeiből és kezdő rendezők alkotásaiból összeállított fesztivált tartott a Mokra Gora-i Drvengradban. (A Küstendorf néven is ismert falut maga Kusturica építtette Az élet egy csoda című filmje forgatásához.)

Valami Amerika 2

A Valami Amerika című nagy sikerű magyar filmet nem kell senkinek bemutatni, hiszen a modern magyar filmtörténet egyik legnépszerűbb vígjátéka, filmvászonra kerülésekor közel 600 ezer nézőt vonzott. Most itt a folytatás, a Valami Amerika 2., amely egy újabb pergő vígjáték lesz sok zenével és sok meglepetéssel. A filmzenei CD már jóval a film december 18-i premierje előtt megjelent. A teljes filmzenei album 11+1 dalt tartalmaz, ezek közül a főcímdal, a Tóth Gabi és Csipa (Hooligans) által előadott duett már hallható a rádiókban és a videoklip hétfőtől látható a Viva Televízióban! A Valami Amerika átütő rádiós slágernek ígérkezik, a 2008-as őszi és téli talán legnagyobb durranása.

SZTÁRVILÁG

A Desperado arra kér, hogy élvezd a zenét

Az Érezd a zenét! című produkcióban az együttes ismét újszerű hangzással és dallamvilággal rukkolt elő.

A Desperado 10 éves jubileuma alkalmából vadonatúj kislemezzel jelentkezett,

amely az ősszel megjelent 5. albumuk előfutára is volt egyben. Az együttes ismét megpróbált valami újszerű hangzással és dallamvilággal előrukkolni, amely ötvözi napjaink legtrendibb rádiós stílusait, az R&B-t és a mai modern popzenét. Ennek eredménye az Érezd a zenét! című újdon-

ság. A maxira két verzió került fel: a rádiósok számára készített középtempójú és a klubok DJ-inek mixelt húzós minimal

house stílusú változat dance-es betétekkel fűszerezve.

A dalhoz készült egy vidám hangulatú videoklip is, Betti főszereplésével. A történetben az énekesnő bármerre is jár, ha a körülötte lévő emberek meghallják énekét, azonnal elfelejtik minden problémájukat, és táncra perdülnek. Legyen az egy ablakot tisztító munkás vagy épp csak a padon mélázó ember...

Papa Roach új klippel jelentkezik

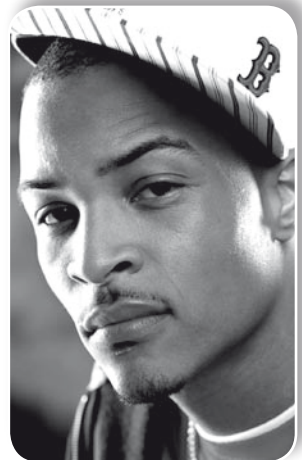

Hollywood Whore címmel új videoanyaggal jelentkezik az amerikai Papa Roach. Meglepően új az image, nincs a 2000-es évek nu-metál hangzása sem, helyette egy jóval könnyedebb hangzású, kevesebb kiabálás, több ének típusú dalt hoztak össze.

Az új album, rajta a Hollywood Whore-ral a Metamorphosis című lemezen fog megjelenni.

Nagyüzem az élmezőnyökben

A kárcsak az elmúlt hetekben, most is hemzsegenek az újdonságok az összesítések tízes mezőnyében. Az Egyesült Államok elitmezőnyében hat új belépő szerepel, mindegyik hazai újdonság. T. I. hatodik szólóalbuma, a Paper Trail a várakozásnak megfelelően az első helyen nyitott. Az atlantai rapper mellett Jennifer Hudson, Robin Thicke, James Taylor, a Jack's Mannequin és Kellie Pickler lemeze debütált a TOP 10-ben. A németek is elsősorban a hazai újdonságait vásárolták, a tízes mezőnyben négy új belépő található. Az élen a Rosenstolz kezdett a Die Suche geht weiter című albumával. Mellette Peter Fox, a Kastelruther Spatzen és a Monroe lemeze indított az élmezőnyben. Ezúttal a magyar TOP 10-ben is szerepelnek újdonságok, ezek is hazai hanghordozók: a hatodik helyre a Hobo Blues Band, a nyolcadikra a Nagyecsedti Fekete Szemek, a kilencedikre Miller Zoltán albuma iratkozott fel. A brit

elitmezőnyben két újdonságot találunk – ez az egyetlen piac, ahol külföldi korong is helyet szorított magának a tízes mezőnyben. Az utolsó pillanatban egy héttel korábbra hozták az Oasis hetedik, Dig Out Your Soul című stúdiólemezeének megjelenési dátumát. Az album természetesen a brit rangsor csúcsára érkezett meg. A kilencediken az amerikai Bob Dylan újabb válogatása, a The Bootleg Series Vol. 8 – Tell Tale Signs: Rare and Unreleased 1989–2006 című debütált.

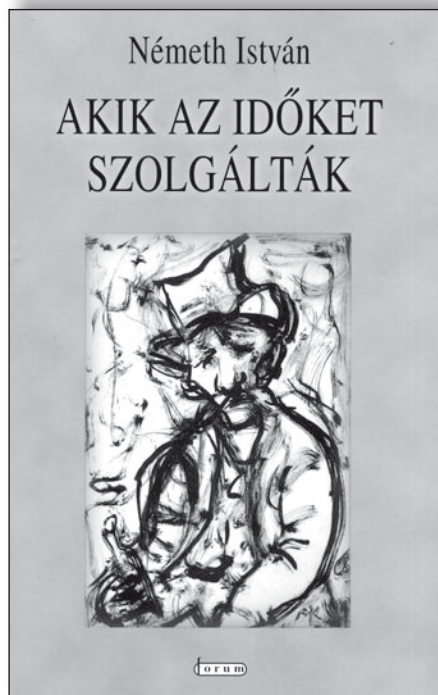
Ali Nikoletta (Zentagunaras)

TOP 10 listája:

1. Avril Lavigne – When You'r Gone	6. Bon Jovi – It's My Life
2. Usher – Yeah!	7. Timbaland – The Way I Are
3. Rihanna – Pon De Replay	8. Basshunters – Now You Gone
4. Linkin Park – Numb	9. Josh feat Jutta – Zakatol a szív
5. DJ Szathmári feat Jucus – Sűg egy titkot	10. David Guetta – Love Is Gone

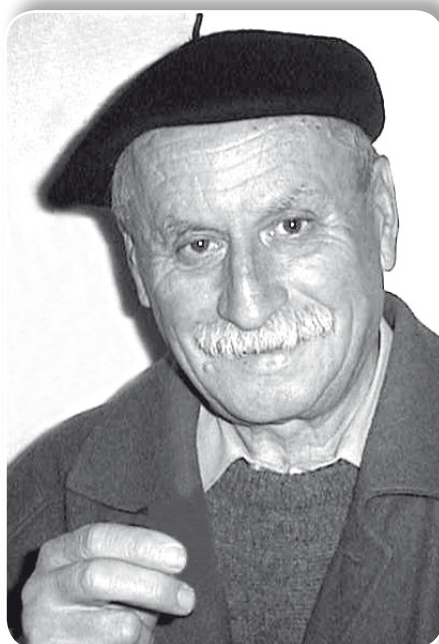
Németh István

Századvég

Pacsér és Irsava messze van egymástól. Egyik a Telecskai-dombokon fekszik, a másik valahol a Kárpátok alatt. Vajon szabad-e még sírni alatta? A Kárpátok alatt, Kárpátalján. Mert ott bújjik meg valahol Irsava. És Pacsér alatt vajon szabad-e sírni? Szabad, de nem ér semmit. Sírással csak a gyerekek érik el a céljukat a szüleiknél, nagyszüleiknél, felnőttek a kormányaiknál nem. Ezért a felnőttek ne sírjanak, ne siránkozzanak, hanem menjenek ki az utcára, mint napjainkban, hátha úgy többet elérnek, mint a választáson a szavazataikkal.

No, akármilyen messze van Pacsér Irsavától, barátság azért szövődhet a két helység között. Egyéni alapon is. Úgy, hogy onnan, Kárpátaljáról eltéved erre mifelénk egy Nagy nevű magyar nemzetiségű ukrán honpolgár (néha de nehéz ezt megmagyarázni idegeneknek, mármint azt, hogy valaki ukrán, jugoszláv stb. honpolgár, de ő se nem ukrán, se nem jugoszláv, hanem magyar...), s itt, Pacséron belebotlik egy másik Nagy nevű, magyar nemzetiségű, ám jugoszláv állampolgárba. S ha már ilyen szerencsésen találkoztak, jóllehet sohasem keresték egymást, hát leparoláznak, és megbarátkoznak.

Ha már úgy hozta a sors, hogy mind a ketten a Nagy névre hallgatnak, s emellett még mind a ketten magyarok is.

S ha már a véletlen így hozta, illik is tartani és ápolni a barátságot, legalább mi, magyarok, tartsunk össze, ha az új országhatárok meghúzásával a nagy- és kishatalmak annyira szét szerettek volna választani bennünket.

Így kapott aztán a pacséri Nagy család egy szép napon meghívást az irsavai Nagy családtól, mégpedig lakodalomba. Ilyesmit nem illik visszautasítani. Benzint a kocsi tártályába, útleveleket a zsebbe (a határilleték befizetve), külföldi valutát a pénztárcába, és gyerünk. Persze a hivatalos pecséttel ellátott meghívólevél is a zsebben. És a térkép. Nehogy Irsava helyett valahol Szibériában kössenek ki. Mint a kárpátaljai magyarok negyvennégy után. (Ők jobban jártak, mint csurogi nemzettársaik, akiket nem hajtottak Szibériába, csak a falu határában lévő téglagyár gödréig, ahonnan még elméletben sem vezetett visszaút; Szibériából elméletben igen...)

Útközben Debrecenben megálltak, megvették a nászajándékot, mert, ugye, lakodalomba mégsem illik üres kézzel beállítani, aztán Záhonyig egyfolytában hajtottak. Csak most látták, milyen nagy volt valaha Magyarország, mert még Záhonynál sem szűnt meg, azon túl is Magyarország volt, aztán a Záhonyon túli rész a csehekhez (szlovákokhoz) csatlakozott, de mert ott sem érezte magát otthon, a nagy Szovjetu-

Kedves Olvasó Tanulók!

Két vadonatúj, a Forum Könyvkiadónál napvilágot látott könyvbe tekintünk be mai számunkban.

Az egyik **Németh István Akik az időket szolgálták** című kötete, benne riportokkal és rajzokkal: sajátos köztes terét teremtvé meg ezáltal a szépirodalomnak és a publicisztikának. Olyan írások ezek, melyek a Krivaja mentén „haladnak”, helyszíneik Pacsér, Ómoravica (Bácskosuthfalva), Topolya, Bajsa, Szekics, Feketics (Bácsfeketehegy) és Szenttamás. A folyócska partján élő emberek életét, történeteit, elképzeléseit, gondolatait ismerjük meg általuk.

A másik egy verseskötet: **Maurits Ferenc (1945) Néma angyalok** című, saját alkotásaival gazdagon illusztrált kötete. Maurits Újvidéken, a Telepen született és nevelkedett. Köteményeinek lírai beszélője erről a sajátos világról és közösségi életformáról (a nagyváros peremén élő a többséghez képest idegen nyelvű és kultúrájú emberek életéről) fejezi ki tartalmakat.

Olvasátok el a közölt szövegeket, és értelmezzétek őket, keressetek választ arra, milyen szociokulturális-közösségi jelentéseket közvetítenek felénk!

Jó olvasást! Jó munkát!

Bence Erika

nióhoz pártolt. Ez volt a szerencséje, mert a szegény kárpátaljai magyarokat a háború után nem kellett külföldre deportálni, az ország egyik végéből átirányították őket a másikba, Szibériába, s így megvolt azaz előnyük, hogy otthon maradtak, a saját házukban. Tudvalevő, hogy hazai földön sokkal könnyebben lehel ki az ember a lelkét, mint idegenben.

A pacséri Nagykék az irsavai Nagykékhoz tartva végre átlépték a második országhatárt is, az ukrán–magyart, s befutottak Csapra. S itt kezdődött a bonyodalom. Az útlevelükkel ugyan minden rendben volt, de a meghívólevélben az állt, tiszta véletlenségből, hogy ők nem jugoszláv, hanem horvát állampolgárok. Ez pedig, az útlevelé adataival összevetve, nem stimmelt.

Most mit csináljanak? Forduljanak vissza? Üzenjék meg innen Irsavára, hogy

odázzák el a lakodalmat? Jaj, mibe bonyolódtak, akaratuk ellenére! De így jár a magyar, ha tájékozatlan. Ha az irsawai magyar nem tudja, hogy az ott lent délen, ahová a meghívólevelet küldte, nem Horvátország, hanem Szerbia. Így összekeveri az országokat! Pedig nem is ő keverte össze őket, hanem az okos és bölcs diplomaták, de mit bánják azok, fő, hogy békét teremtettek a békétlenkedő nemzetek között.

Kemény udvariassággal faggatja a pacséri Nagyot az ukrán útlevélzsemlész:

– Lakhelye?

– Pacsir, Leninova ágyin! – vágja ki boldogan és oroszosan, hiszen negyvenötben a topolyai algimnáziumban nem hiába tanították orosz nyelvre.

– Leninova? – áll meg a lélek az ukránban. – Maguknál még mindig létezik Lenin utca? Tudja maga, ki volt az a gazember?

– Sajnos, tudom – válaszol a pacséri –, de én nem tehetek róla.

Meg szerette volna még toldani azzal, hogy őt ezekben a komoly, sorsdöntő, emberi sorsokat és nemzetek sorsát eldöntő kérdésekben egyszer sem konzultálták, de félt, hogy maradék orosz tudása nem adja ezt ki, így inkább hallgatott, s mint hazája fegyelmezett szavazópolgára, nagyokat és ijedten pislogott.

– Nu, harasó! – legyintett nagyot az útlevélzsemlész oroszos ukránsággal, s a pacsériak előtt, a tisztázatlan hovatarozásuk ellenére, megnyitotta az utat Ukrajna belseje felé.

Így érkeztek meg nagy izgalmak után Irsavára. Ami egy faluból lett szürke iparvároska. Adatközlőm szerint vagy harmincezer lakosa van. A magyarok száma elenyésző. Inkább már csak a helység régi temetőjében fedezhetők fel (lakodalom után a vendégek oda is kifáradtak), de már ott inkább csak a neveik, a sírköveken.

Különben Irsaván Leninről nincs utca elnevezve. Már nincs. Mert természetesen

ott is volt. Mint Pacséron. Csak itt még ma is megmaradt. Mintha Pacsér közelebb volna Szibériához, mint Irsava. Pedig nincs közelebb. És mégis...

– Na és még mit tapasztaltál a messzi Irsaván? – kértem adatközlő barátomtól.

– Jól éreztük magunkat, a lakodalom ott is lakodalom, az asztalnál egy ottani magyar tanítónő mellé kerültem, és jól elbeszélgettünk. A lakodalom után kerestem egy trafikot, hogy vegyünk valami encsemben-csemet, de kiderült, hogy az egész városban nincs trafik.

– Hát akkor hol szerzik be az irsavaiak a cigit? – kérdeztem csodálkozva.

– A romániai buszsofőröktől – volt a válasz.

Hát akkor most még egyszer kértem a század eleji költővel: Szabad-e sírni a Kárpátok alatt? S a Telecskai-dombokon vajon szabad-e? A századvégen és a magyari végeken.

(1996)

Maurits Ferenc

Telepi versfény

Több mint öt évtized távlatából e kis versfény még erőteljesebben átüt a telepi szurokfeketén.

E kis konyhában tanultam meg: fény nélkül nem lehet.

Fény nélkül nincs forma, tiszta gondolat, metafora.

Nem lehet lélegezni.

Vagyis: nem lehet élni.

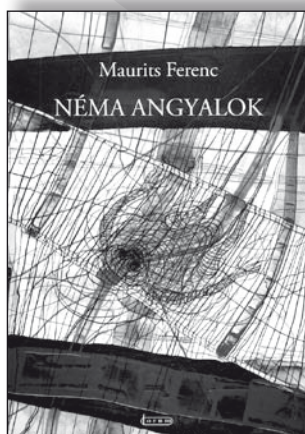
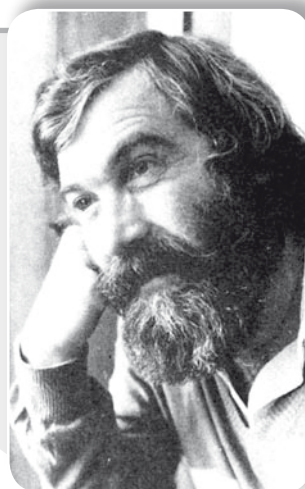
Amit különben sem lehetett.

Drága Mamánk ritka jókedvében mondta volt: mi heten, mint a gonoszok.

Hatan voltunk testvérek, tehát heten mamával.

A negyvenes évek végétől a hatvanas évek végéig havonta két hetet éheztünk.

Teljesedő fényességben.

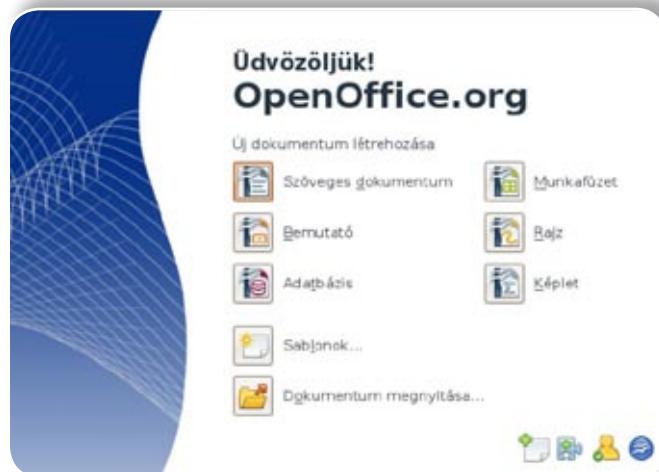

Vasárnap délelőtt

*vasárnap délelőtt
besüt a nap a konyhaablakon
mama is megjön a kismiséről
jószagú fehér selyemingem
ünneplő
sötétkék rövidnadrágos öltönyöm
fonottkalácstészta
kel a lernin
kék vajlingban csirkehús
csillogó hagymafejek
sárgarépa
zöldség
petrezselyem
magyar szót is vettünk*

KOMPUTER

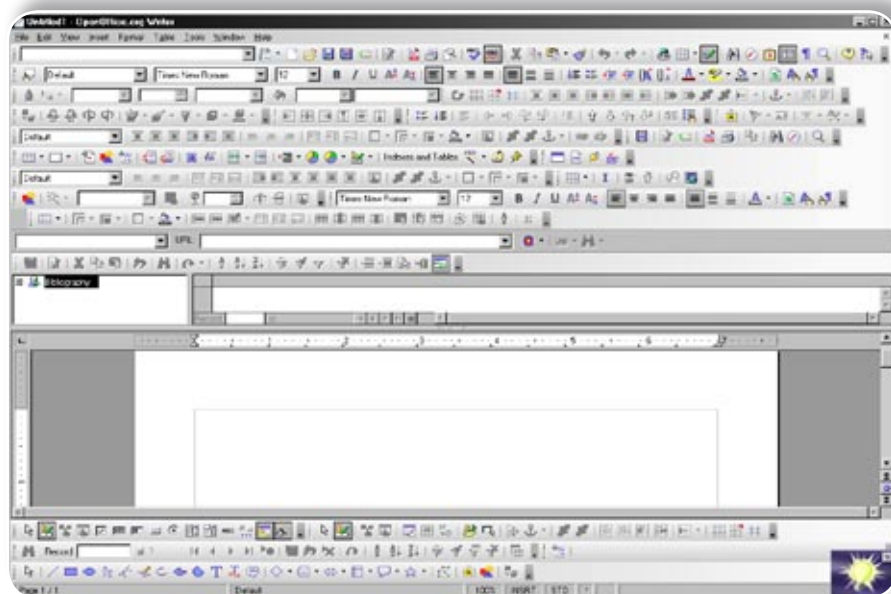
Ingyenes és mindentudó!

Már néhány órával a megjelenése után óriási lázba hozta a komputerhasználók világát az OpenOffice legújabb, 3-as változata. Akkor izgalomban, hogy a hirtelenében kezdeményezett sokszeres nagyságrendű egyidejű letöltés (egy hét alatt több mint ötmillió!) egy pillanatban lebénította az OpenOffice.org szervert!

Már eddig is az OpenOffice (OO) volt az ingyenes irodai szoftverek királya, az új változat pedig még az eddigieknél is jobb! Ha a méretétől (127 MB) eltkeintünk – ez ma csak a nagyon gyöngye internet-kapcsolattal bírót zavarhatja – akkor megállapíthatjuk: az OpenOffice egy nagyszerű szövegszerkesztő, táblázatkezelő, bemutatókészítő, grafikai és adatbázis-kezelő szoftvercsomag. Bármely operációs rendszerhez létezik megfelelő változata, az új verzió már Windows Vista alatt is fut, továbbá hibátlanul működik Mac OS X-en, teljesen beépülve az Apple operációs rendszerének Aqua interfészébe és az OS X-es látványvilágba. A szoftver maga is új dizájnt kapott, ami elsősorban a dokumentum- és programikonokra, valamint az indítóképernyőre vonatkozik.

A legújabb OpenOffice támogatja az ODF 1.2 formátumot, valamint olvassa a Microsoft Office 2007-tel készült dokumentumokat. Vagyis a Word 2007-es .docx és az Excel 2007-es .xlsx fájlokat megnyithatják az OO felhasználói, de ilyen formátumba még nem tudnak menteni a szoftverrel (ami

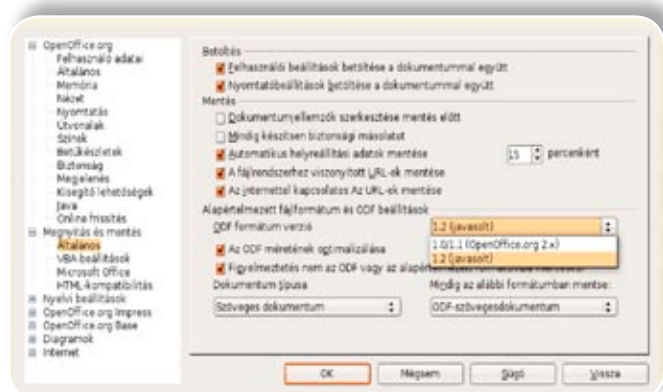
miatt kevesen fognak sírni). A Writer szövegszerkesztőben a szöveghez színes cetlik formájában megjegyzéseket fűzhetnek a felhasználók, amiket különböző színekkel lehet jelölni, akárcsak a Microsoft Office-ban. A Calc táblázatkezelőben a használható oszlopok számát 1024-re emelték, és a kijelölés funkció is új megjelenést kapott. Ha egy táblázatot megosztott mappában tárol a felhasználó, akkor egyszerre többen is megnyithatják, és közösen vihetnek bele adatokat.

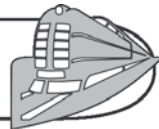
Újdonság, hogy az egész szoftvercsomag telepítése jelentősen gyorsult Windows alatt, mert az OO startban csak a telepítés

megkezdéséhez elengedhetetlen összetevőket csomagolja ki.

A program új automatikus frissítés és továbbfejlesztett kiterjesztés-támogatást kapott, így nem kell külön figyelni a megjelenő új változatokat. A kiegészítő-kezelővel például a nyelvi támogatásokat, témákat vagy ClipArt gyűjteményeket lehet felrakni, illetve a súgót is bővíteni.

És egy kis öröm az örömben: a magyar OpenOffice 3-asra még várni kell néhány napot vagy hetet, készítik már, de még nem tölthető le. Még nem, de hamarosan igen, méghozzá – mindannyiunk örömére – ingyen és bérmentve!

Az Ezer-szigetek között

ételt sem szabad bedobni a vadlibáknak sem. Rágyújtani egy cigarettára? Kinéznének a társaságból. Megjártam már a Fekete- és a Földközi-tenger több vízi útját, de olyat, hogy még a köröző madaraknak se szabad némi élelmet adni, itt tapasztaltam először. Idegenvezetőnk mondja: az ősi indián életfelfogás szerint a természetnek önmagától kell élnie. S él is. Kissé ellentmondva annak, hogy például, az egyik megközelített városú építmény egyik oldala még Kanada, a másik – mesterségesen összekötött pedig – már Amerika. Közöttük egy arányaiiban kicsi, boltíves kőhíd.

S ennek a vidéknek a kialakulásáról van egy tudományos magyarázat, mely szerint a Kanadai-pajzs ősi, mintegy egymilliárd éves kőzeteivel, sziget mivoltuk mindössze 10-11 ezer esztendeje kezdett formálódni... Számomra sokkal szimpatikusabb az indián legenda, miszerint: Valamikor itt nem voltak szigetek, csak tó és folyó, de Manitu a Nagy Szellem édenkertet teremtett az indiánok számára. Azonban azok nem becsülték meg adományát, háborúztak, viszálykodtak, s ezzel magukra vonták a Nagy Szellem haragját. Erre aztán felkapta az indián Édent, hogy visszavigye az égbe. De nem bírta a súlyos terhet, amely visszaesett a vízbe, s ezer darabra tört. Ettől függetlenül, azóta is ez a hely az indiánok Manitu Kertje.

Számunkra meg turistaparadicsom, amelyet érdemes meglátogatni. Aki egyszer teheti, látogassa meg. A térképen, vagy a számítógépek googl-jában pedig az angolos Thousand-szigetek néven kell keresni a helyét.

Bordás Győző

Nemrégí élménybeszámolómban már említettem kanadai utazásom egyik szép élményét, az Ezer-szigetek között tett hajókirándulást. De ez az érdekes vidék megérdemli, hogy bővebben is megismerjük, hiszen, ha nem is annyira ismert, mint a tőle csak néhány száz kilométerre levő Niagara-vízesés, egy esetleges kanadai út alkalmával nem szabad elmulasztani.

Hajónk Kingston város kikötőjéből indult. Maga a város is több szempontból érdekes, de ezúttal csak annyit, az egyik legősibb indián város, amely már kétszáz évvel ezelőtt az angoloknak az amerikaiak ellen folytatott háborújában játszott fontos szerepet, mert az angolok itt építették ki legerősebb katonai bázisukat. A hatalmas erődítmények falai ma is jól láthatók. Nem csoda, hogy, igaz rövid ideig, ez volt Kanada fővárosa is. Mára a fővárosi fény megkopott, az egykori óriási prémkereskedelem ma már nem annyira jövedelmező, így most a hajóépítés a felfel dolgozás tartja fenn ezt a konzerválódott városkát. Mái a leglátogatottabb éppen a faipari múzeuma, amely azt mutatja be, hogy itt a fa a telepések mindennapi életének legfontosabb alapanyaga volt, ahogyan egy fölirat jelzi „A bölcsőtől a koporsóig”. A sportvilág pedig azért emlegeti a várost, mert az erre rendkívül népszerű jégkori fellegvára is, itt alakították ki máig érvényes játékszabályait.

A legősibb gőzmozdonyokat őrző vasútállomása tőszomszédságában levő kikötőjéből a képen is látható háromszintes turistahajóval indulunk az utazásra. A beszállás előtt, aki csak kéri – egy fénykép erejéig – ráállhat erre a „kifutópályára”. Aztán a hajón számozott asztaloknál foglalunk helyet: zene, svédasztal, italbár, minden benne a kissé borsos, száz dolláron fölüli jegyárban. De a látnivalók! Ezer-sziget a neve az Ontariótól a tengernyi nagyságú (40 mérföldnyi) térségnek, de nem ezer sziget van itt, hanem pontosan 1865. Ezek között cirkálunk,

s hogy ne sokat magyarázok, azt látjuk, amit a lap hátoldalán, a fényképriportban láthatok. Mi számít itt szigetnek? Idegenvezetőnk szerint, mindaz, ami „egy negyed lábnyi”, értsd, amelyen egy fa vagy egy bokor elfér. Mert ilyenek is vannak. S aztán akkorák is, amelyeken a nem szegény pénzmágnások, politikusok, üzletemberek, filmszínészek, énekesek... helikopteren szállnak le csendes birodalmukba. Rosszabb esetben glisszereken, de úgy, hogy az egyenesen a „csónakházukban” köt ki, villanyzáros parkolóhelyükön. Tapasztalt révész, hajóskapitány kell, hogy legyen, aki nem akar fönnakadni valamely vízi úti zátonyon.

Azt mondtam, csendes, pihenővilágukba. Dehogyan csendes. Csak nem ember és motorzajos, hanem a madarak csiripelésétől zajos világba. Mert madár és virágparadicsom ez a világ. Üvegpadlós hajónk szegletéből viszont azt is tapasztalom, huszonöt méter mélyen is ez látható, halak, vízínövények, rákok, teknősök forma- és színkavalkádja. Nem csodálom, hogy önmagukat a zöld víz fővárosának tartják. De a szennyezés valóban tilos! Egy morzsányi

A vasútállomás előtt

Ősbífsztek

A görög mitológia szerint Prométheusz lopta el a tüzet az istenektől az embereknek. A modern régészet voltaképpen ugyanezt állapítja meg, más szavakkal. Az első tűz, amelyet az ember körülbelül félmillió esztendővel időszámításunk kezdete előtt fogott igájába, alighanem az égből jött. Villámcsapás gyújtotta lángra a bozótot, annak tüzenél kezdtek melegedni didergő elődeink. Innen már csak egy lépés kellett, hogy rájöjjenek: a tüzet arra is lehet használni, hogy megpuhítsa, ehetőbbé tegye az addig nyersen fogyasztott húsokat, növényeket, gyökereket. Később felfedezték, hogy az ízletes mamutszelet kevesebbet zsugorodik, vesztít súlyából, ha nem lobogó lángba pottyantják bele, hanem hunyorgó zsarátokon sütögetik.

A barlangokban talált csontmaradványok tanúsága szerint az ételkészítés sütéssel kezdődött. Nemcsak a húst, de a karórépát, valamint a különböző hagymaféléket, sőt a retek vad őseit is parázon vagy felizzított kőlapon sütögették elődeink, akik csaknem ezzel egyidejűleg felfedezték, hogy jóízű peccsenyét készíthetnek nyárson sütvé is, vándorlás közben, vadászaton. Néhány évtizede különös, földbe vájt lyukakat találtak a régészek Ukrajna déli részén. A henger alakú mélyedések belülről lapos kövekkel voltak kirakva. Kiderült, hogy a konyhatörténet egyik fontos láncszeme

került elő a föld mélyéből. A minikemencékbe felforrósított kőveket rakott a kőkorszaki szakács, falevelekbe göngyölve tette közéjük a sütni való húsokat. A földbe ástott kemencében az ősbífsztek nemcsak sült, hanem párolódott is. Ennek előnye az ingyenc rögvest észrevették: az eledel nedvdúsabb, könnyebben rágható, emészthető volt.

Mai fejfel nehéz elképzelni, miképp lehet edény nélkül főzni. Az őskoriak találmányára vall, hogy ezt is sikerült megoldaniuk, méghozzá egyszerű módon. Nem kellett hozzá csak egy alkalmas formájú mélyedés a földben, amelyet lapos kövekkel kibéleltek, hogy a víz ne szivárogjon el belőle. Majd megtöltötték vízzel, és felforrósított kőveket dobtak bele. Miközben a főzivaló a vízben rotyogott, időnként újabb meg újabb forró követ vetettek bele, hogy tovább főjön, míg csak meg nem puhult a készülő étel.

A helyes táplálkozás arany szabályai

Élvezd az evést! A meg nem rágott, darabos ételt nehezebb megemészteni, így megterheli a gyomrod.

Fogyassz kevesebb zsiradékot! Tévhit, hogy a szénhidrátok hizlalnak a legjobban. Aki zsírszegényen, olajjal főz, rendszerint elfeledkezik az élelmiszerekben található zsiradékokról. Pedig a felvágottak, a kolbászfélék, sajtok, húsok meglehetősen zsírosak. Egyél kevesebb húst, állati zsiradékok helyett főztesd otthon olajjal.

Ne egyél sokat egyszerre! Étezz lassan, s közben figyelj a gyomrodra. Ha úgy érzed, hogy eleget ettél, hagyd abba. Ez a legegyszerűbb módja annak, hogy megelőzd az elhízást.

Csínján bánj a nassolással! Ne egyél minden étkezéskor – és főleg közben ne – édességet!

Fogyassz teljes kiőrlésű gabonából készült kenyeret! A rozs- és általában a magvas kenyerek, valamint a teljes kiőrlésű lisztből készült pékáruk a szénhidrátok és nyomelemek mellett rostanyagot is tartalmaznak. Ezek nélkülözhetetlenek az emésztéshez.

Minden étkezésnél egyél valamilyen zöldséget vagy gyümölcsöt!

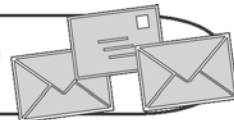
Fogyassz minél kevesebb állati fehérjét! A növényi eredetű fehérjék sokkal egészségesebbek a húsokban találhatóknál.

Igyál sokat! A szervezetnek sok folyadékra van szüksége. Minden étkezésnél igyál meg egy-két pohár ásványvizet vagy cukor nélküli teát.

Mindennap egyél tejterméket! A csontoknak kell a kalcium. Különösen a fejlődésben lévőknek fontos, hogy a szervezetük mindig hozzájusson. A tej és tejtermékek fogyasztásával megelőzhető a kalcium okozta csonttriturálás.

D-k

Gresák Lea

Ivona Sarvak

Elismerések Kínából

A Tajpejben (Kínai Köztársaság) 39. alkalommal meghirdetett nemzeti közeli képzőművészeti pályázaton szép sikerrel szerepeltek a szabadkai résztvevők. Ezüstoklevelet Ivona Sarvak, bronzoklevelet Gresák Lea, elismerő oklevelet pedig Dózsai Dóra, Sebők Viktória, Mihaela Karamatic (mindannyian az EmArt Műhely tagjai), valamint Györfi Tihamér (J. J. Zmaj iskola, 3. c osztályos tanuló) kapott. A versenyre több ezer munka érkezett a világ 54 országából, s ebből 1383 alkotást állítottak ki.

GME

Ada

A Szarvas Gábor Nyelvművelő Napokon megtartott vetélkedőn Hugyik Henrietta hetedik osztályos tanuló harmadik helyezést ért el. Nagyon szép könyvcsmagot kapott jutalmul.

A Cseh Károly iskolában megtartották az őszi futóversenyt. A hetedikes lányok közül első lett Rigó Antonella, második Németh Szimonetta, a harmadik pedig Kadvány Ildikó. A fiúk sorrendje a következő volt: első Vojnović Ognjen, második Könyves Dániel, harmadik pedig Vörös József. – **Boros Noémi, Juhász Zsófia**

Az iskola nyolcadikosai megnézték Szabadkán a kábítószerez-fogyasztás káros hatásával foglalkozó kiállítást.

Az 5. f osztály tanulói megírták az első írásbeli dolgozatot magyarból, amelynek a témája a legkedvesebb barátnő, barát jellemzése volt. – **Nagy Stefánia**

Az 5. b osztályban magyarórán a tanárnő föl is olvasott néhányat a jól sikerült dolgozatokból. – **Maletaški Szilvia**

Az 5. b és az 5. a osztály fiútanulói labdarúgó-mérkőzést játszottak tornaórán. Az 5. b-sek győztek. – **Fejel Tóth Dániel**

Az ötödikesek elolvasták a Tom Sawyer házi olvasmányt. Mindenkinek nagyon tetszett. – **Solymosi Rebeka**

Az 5. b-ben az első magyar dolgozat címe Az osztályom volt. – **Kubina Lotti**

Az 5. b-sek tornaórán a magasugrást gyakorolták. Volt, aki a 115 centimétert is át tudta ugrani. – **Bács Bernadett**

Nagykikinda

A Fejős Klára iskolában átfestették a régi táblákat. Kezdetben még nagyon nehéz volt rájuk írni, mert csúszósak voltak. Ez azonban hamarosan megszűnik, mivel a tanulók szorgalmasak és sokat írnak a táblára. – **Molnár Andrea**

Az iskola tanulói tavaly óta szelektív hulladékgyűjtéssel foglalkoznak. Egy-egy tartályba gyűjtik a papír- és a műanyag hulladékot, a napokban pedig rendelkezésükre áll egy új tartály, ahova a fémdobozokat dobhatják. Néhány évvel ezelőtt a National Geographic című folyóirat fémdobozgyűjtő versenyt szervezett. Remélik, az idén is lesz ilyen, és akkor beneveznek. – **Lőrincz Dianna**

Az elmúlt héten erőszakhullám söpört végig az iskolában. Először két fiú verekedett össze, aminek a vége vérző orr lett. Később egy lány úgy megütött egy másikat, hogy annak eltört a keze. A tanulók remélik, hogy ez nem fog tovább terjedni, és mindenki barátságos lesz iskolatársához. – **Fa Mónika**

A Kikinda úszóklubban nyilvánosságra hozták a legjobb úszók ranglistáját. Ezen a listán az 1995-ben születettek között a hetedik helyen áll Kiss Krisztián, a Fejős Klára iskola tanulója. Ezt a jó eredményt hetévi szorgos munkával érte el. 50 méterért 35 másodperc alatt úszik le. – **Sipos Aliza**

Óbecse

A Samu Mihály iskola harmadik és negyedik osztályosai október elsején megnézték a Varázsfuvola című bábjátékot a belgrádi művészek előadásában.

Október 4-éig tartott az ócskavasgyűjtés az iskolában. Legügysesebbek a 2. b osztály tanulói voltak: 1,8 tonna vasat adtak át.

A Gyermekhéten a tanulók örömeire minden szünetben a kedvenc zenészámaik szóltak. Október 9-én az iskolakonyhában 1300 palacsintát süttött hat tanuló: Horváth Sarolta, Kéringér Noémi, Koncz Bernadetta, Menda Orsolya, Molnár Leontina és Szerda Zsófi, három anyuka és két nagymama segítségével. Ez eurokrémes finomság pillanatok alatt elfogyott. A lufifújó versenyben a 6. c, a 8. b és a 7. d osztály bizonyult legjobbnak. A focibajnokságot a 8. d osztály nyerte, második lett a 8. a, harmadik pedig a 7. d.

A Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör által szervezett Mátyás királyról szóló fogalmazási pályázaton Horváth Sarolta hetedikes tanuló második helyezést ért el, Ördög Emese nyolcadikos pedig különdíjban részesült. – **Szerda Zsófi, Balzam Henrietta**

Zentagunaras

Az Október 18. iskola tanulói a Gyermekhéten alkalmából színházlátogatáson voltak Szabadkán. A mese marad című vígjátékot nézték meg. Ezen a héten különböző sportversenyek is voltak. Kosárlabdában az első helyezést a South Park, a második helyezést a Jumpy Girls, a harmadikat pedig a Drótkukacok csapata szerezte meg. Röplabdában első lett a Tomboló öklök, második a Wild Cat, harmadik pedig a Zero csapat.

Az Adán megtartott Szarvas Gábor Nyelvművelő Napok vetélkedőjén két-két tanuló képviselte az iskolát, illetve a Gracza János Színjátszó és Irodalmi Egyesületet. – **Ali Nikolett**

A nyár folyamán az iskola nyolc tanulója vett részt Szentesen a 4 ország 4 város elnevezésű képzőművészeti táborban. A szakfoglalkozások mellett jutott idő strandolásra, Tisza-parti sétára és a csongrádi halászházak megtekintésére. – **Horvát Ákos**

Simonyi Zsigmond Helyesírási Verseny

A Magyar Nyelvtudományi Társaság az Eötvös Loránd Tudományegyetem Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézetének támogatásával Kárpát-medencei helyesírási versenyt hirdet Magyarországon, valamint a határon túli magyar lakta területeken, az általános iskolák felső tagozatos diákjai számára. A verseny vajdasági fordulóinak koordinátora az Újvidéki Módszertani Központ. A verseny selejtezője három fordulóból áll:

1. iskolabajnokságból – iskolánként annyi diák juthat tovább a körzeti versenyre, ahány magyar tagozat van

2. körzeti versenyből – a körzetekből a nyolc-nyolc legeredményesebb tanuló szerepelt a döntőn való részvételre

3. tartományi döntőből – a nyolc legeredményesebb versenyző utazik Budapestre a Kárpát-medencei döntőre.

Az iskolabajnokságról továbbjutó tanulók adatait **2008. december 1-jéig** kell eljuttatni a módszertani központ címére. A körzeti versenyek szervezői:

1. körzet: Szabadka, Október 10. Általános Iskola (Közép-Bácska)

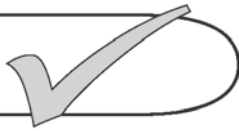
2. körzet: Zenta, Emlékkiskola (Tisza mente)

3. körzet: Muzslya, Szervó Mihály Általános Iskola (Bánság)

4. körzet: Újvidék, Petőfi Sándor Általános Iskola (Dél-Bácska)

A körzeti versenyeket 2009. február 21-én (szombaton) tartják, a tartományi döntőt pedig 2009. április 4-én (szombaton) Újvidéken a Petőfi Sándor Általános Iskolában (Bora Prodanović u. 15/a)

A verseny vajdasági főszervezője Rokvic Erzsébet (erzsebet.rokvic@yahoo.com). Az iskolák a benevezéseket a következő címekre küldhetik: **Újvidéki Módszertani Központ, Fehér Ferenc tér 1.,** tel.: 021/456-422, e-mail cím: umk@eunet.yu. Kérjük az iskolákat, ill. szervező tanárokat, hogy a gyorsabb és eredményesebb együttműködés érdekében adják meg telefonszámukat és e-mail címüket is.

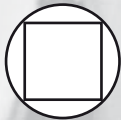

Vegyél elő egy papírt és egy tollat! Rajzolj egy tetszőleges síkidomot (kör, négyzet, háromszög), majd rajzolj bele egy másikat! Íme a kiértékelés:

Rajzteszt

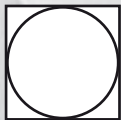
Kissé befelé forduló, de szeretetre méltó vagy, ha valakit igazán közel engedsz magadhoz. Önelemző vagy. Ne légy annyira zárkózott, nyiss egy kicsit mások felé, szervezetek közös programokat!

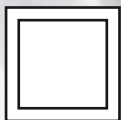
Kiegyensúlyozott személyiségű vagy. Kevés barátod van, de ők mindig számíthatnak rád. Céljaid többnyire megvalósítod, bár gyenge pontod, hogy soha nem adnád fel a biztosat a bizonytalanért.

Nagyon kreatív vagy, széles érdeklődési területtel. Állandóan változol, amit környezetednek egy kicsit nehéz nyomon követnie, mivel elég különc is vagy. Nyilj meg egy kicsit mások felé, hogy megismerhessenek és megszeressenek!

Remek szervező vagy, kiemelkedőek a szellemi képességeid, de önbizalomhiánnyal küszködsz. Mások értékelik a képességeidet, de te nem akarsz tudomást venni róluk. Fogadd el magad, és a legmegfelelőbbben használd ki ezeket a képességeidet!

A rend uralja az életedet, kötelességtudó és precíz vagy. Senki sem sejti, hogy emellett te egy nagy álmodozó vagy, aki meg akarja váltani a világot. Oszd meg a gondolataidat, elveidet másokkal, hogy jobban megismerhessenek!

Mindig őszinte vagy, és a véleményedet sem rejtéd véka alá. Ez nem mindig célravezető, ugyanis nem lehet mindig igazad. Lassíts egy kicsit, mert ezzel a tempóval megbánthatod, elijesztheted az embereket.

Látszólag igazi társasági ember vagy, boldog és kiegyensúlyozott. A valóságban pedig nem terhelsz másokat a problémáiddal, s a lelked mélyén magányos vagy. Találj egy igaz barátot, akinek kiöntheted a szívedet!

Szórakoztató és intelligens vagy, a környezeted nagy öröme. Te vagy a társaság lelke és fénypontja. Gyengeségeid: menekülsz a konfliktusok elől, és az érzelmeidet is nehezen tudod kimutatni. Az ebből adódó félreértések miatt sok jó kapcsolatod is megszűnhet.

Nagyon kreatív vagy. Jól megoldod a nagy teherbírást és ötletességet igénylő feladatokat. Remek előadóművész vagy. Szeretsz a társaság középpontjában lenni, bár néha egy kicsit beképzeltnek tűnsz.

„Kedves Bizalmas!

Tizenhárom éves vagyok és boldogtalan, mert nem tudom eldönteni, hogy a barátnőm igazi barátnő-e vagy sem. Miért? Azért, mert állandóan emlékeztet a hibáimra. Pl. hogy húzzam előre a hajam, hogy ne látsszon a fülem. Meg hogy induljak már, ne legyek annyira lusta. Ilyenkor még rosszabbul érzem magam. Mintha azt akarná, hogy tele legyek komplexusokkal. Mit tegyek, hogy ne csinálja ezt velem? Eddig még senkivel sem beszéltem erről a problémámról. Kérlek, segíts!

Smoky”

Válasz:

Kedves Smoky!

Minden viszonyban, főleg a barátiban nagyon fontos az őszinteség. Ezért azonnal kezd a problémád megoldását, hogy a barátnőddel elbeszélgetsz. Elmondod neki, hogy milyen rosszul érzed magad, amikor ilyen csúnya módon figyelmeztetget, hogy ez mennyire fájó a számodra. Ha felhívod a figyelmét arra, hogy mi az, ami téged bánt, akkor oda is tud figyelni a viselkedésére. Biztosan észre sem vette, hogy a megjegyzései milyenek, és hogyan hatnak rád. Egy kicsit úgy tűnik, mintha anyáskodna is felelted. Általában az anyukák szoktak ilyen megjegyzéseket tenni. Főleg azok, akik elfelejtették, milyen volt serdülőnek lenni, akik ilyen viselkedési módot láttak és tapasztaltak a saját környezetükben annak idején. Figyeld meg, hogy a barátnőd anyukája miket mond neki, és biztos vagyok benne, hogy felismered a mondatokat a saját barátnőd mondanivalójában is. Csak ha őszintén elmondod, mi bánt, akkor változhatnak a dolgok. Számolnod kell azzal a lehetőséggel is, hogy a beszélgetés nyomot hagyhat a barátságotokon, sőt az meg is szakadhat. Ha ez megtörténik, akkor örülhetsz, mert kiderült, hogy a barátnőd nem igaz barátnő, olyan nagybetűs BARÁTNŐ. És az is biztos, hogy problémád nem neked van. Hogy kinek, azt mondd meg te.

„Kedves Bori Mária!

Én egy 12 éves lány vagyok és gondom a kinézésem, ami miatt sokszor csúfolnak is az osztályomban. Nekem ugyanis bajuszom van. Megpróbáltam már kiszőkíteni, de nem sikerült, még mindig látszanak a szőrszálak. Anyukám már azt is mondta, hogy menjek el elektromos szőrtelenítésre, de én attól félek, hogy fájni fog. Kérem adjon tanácsot, mit tegyek?!

Tini”

Válasz:

Kedves Tini!

Nagyon is megértem a problémádat, mert hasonló gonddal küszködnek a nők milliói. (Psz! Pszt! Bevallom, én is köztük vagyok.) Mindez azok a fránya hormonok és biológiai származásunk miatt van. Te is beléptél a serdülőkori testi változásokba, a női hormonok elkezdtek termelődni a szervezetedben, és felborult a gyermekkori hormonegyensúly. Ha emellett még sötétebb haját is örököltél a szüleidtől, akkor teljes a kép. Én a te helyedben maradnék a szőkítésnél, mindaddig, amíg be nem fejeződik a fejlődésed, és be nem áll a hormonegyensúly. Habár nem vagyok kozmetikusszakértő, még nem ajánlanám neked a gyantázásos depilációt sem. Borotválni pedig tilos!!! Mivel a szőrszálak állandó növekedésben vannak, ezért folyamatosan kell, hogy történjen a szőkítés. Egyes gyógyszertárakban vásárolható erre megfelelő krém. Ezt természetes anyagokból készítik a patikákban. Szőkítő krémként kérjed. Szerbül: krema za izbeljivanje dlaka. Két fajta is készül belőle: krémalapú és zsíralapú. Minden este lefekvés előtt kend be a bajuszportádat ezzel a krémmel, és napról napra vékonyabbak és világosabbak lesznek a szőrszálak. Ha abbahagyod, rövid idő után újra sötétebbek lesznek. Tehát: rendszeresen, kitartóan, türelmesen, kenegesd a fránya szőrszálakat.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én a legjobb barátnőm miatt írok. Nem tudok hogyan segíteni neki. Szerelmi gondjai vannak. Állandóan szomorú, lehangolt, nincs kedve semmihez sem. Én nagyon is tudom, hogyan érzi magát, mert nemrégiben én is ugyanezt éltem meg. Hogyan segíthetek neki? Kérlek, adj tanácsot!

B@B”

Válasz:

Kedves Igazi Barátnő!

Az a lány nagyon szerencsés, mert te vagy a barátnője és nem más. Sajnos, varázspálcája senkinek sincsen, hogy egy suhintással eltűnjenek vagy megváltozzanak a dolgok. Senkit sem kímélhetünk meg sem az örömtől, sem a bánattól. Mindenkinek meg kell élnie minden érzelmet, hogy megtanuljon az életben bánni velük, és megtanulja feldolgozni őket. Amit mi barátnők megtehetünk, az az, hogy azok vagyunk, akik vagyunk: barátnők, és ott vagyunk, amikor szükség van ránk. Tárt karokkal, nyitott fülekkel és szemekkel, és főleg nyitott szívekkel. Mondd meg és mutasd meg neki, hogy számíthat rád. Beszélgetsetek sokat. Oszd meg vele a saját tapasztalatodat is, hogy a fájdalom és a bánat elmúlik. Jót tesz, ha kimozdultok a szobából, sétáltok, kerékpároztok, tornáztok, sírtok és nevettek együtt. Idővel meg minden a helyére kerül majd.

Patkánysíp

Történt egyszer, ezelőtt úgy jó nyolcszáz esztendővel Németországban, hogy a Hameln nevű városkát elözönlítették a patkányok. De olyannyira, hogy már az utcán sem lehetett járni tőlük. És hiába próbálták irtani bottal, méreggel, mindennel az ég egy világon, a patkányok nemhogy fogytak volna, de napról napra mid gyarapodtak. Nem volt se éjjelük, se nappaluk a szegény hamelnieknek. De még maguknak a városatyáknak sem, akik éjt nappá téve azon töprengtek, tanácskoztak, hogy mitévők legyenek. Vagyis a patkányokra hagyják. Fogja, ki mit tud, induljon a város népe valami patkánytalan biztos vidékre.

- De batyu nélkül! – mondta ki a döntő szót a város főbírája.
- Üres kézzel? – ámultak el a tanácsurak. – Az mégsem lehet.
- Úgy, ahogyan mondtam, egy szál ruhában s gyalogosan.

Nehogy a patkányok is velünk utazzanak.

- És az aranyak, a kincsek, a pénzünk?
- Minden itt marad. Rejtse el, ki hová tudja. Az aranyat még az idő sem kezdi ki, nemhogy a patkányok.

Bölcs beszéd volt. Meg is nyugodtak a város urai. S már éppen közhírré akarták tenni a tanács döntését, amikor egy idegen érkezését jelentették.

- Bocsássátok elénk. Lássuk, ki s mit akar.
- Megszabadítani a várost a patkányoktól – mondotta az idegen, aki már be is lépett a városbíró szavaira.
- S mi módon? – fordultak az idegen felé a tanácsurak.
- Én ezzel a síppal – mutatott a nyakában lógó sípra az idegen.
- Nincs kedvünk tréfálni – szigorodott el a főbíró s vele a többiek is.
- Nem tréfából mondtam. Én ezzel a síppal megszabadítom a várost a patkányoktól.

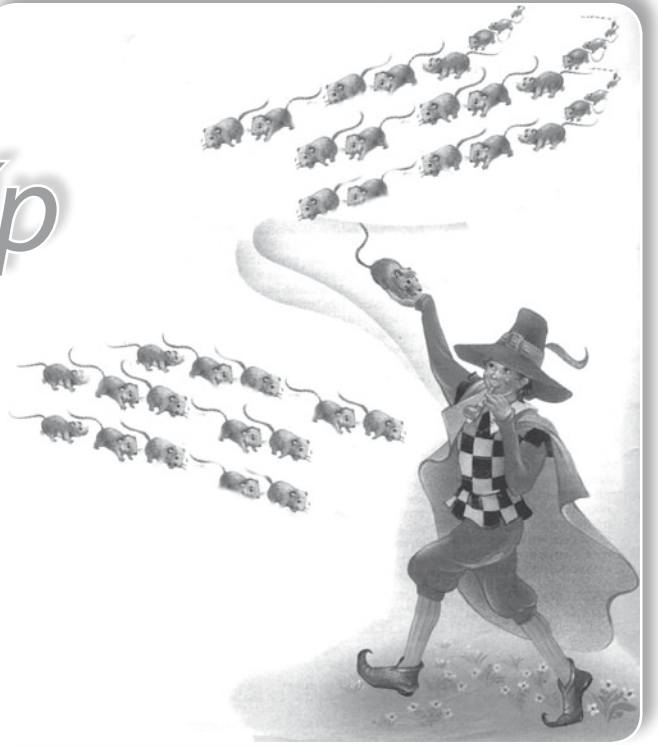
Hitték is meg nem is a tanácsbéli urak.

– És mi áron? – kérdezte a főbíró.

– Hát nem olcsón, mert amint látják, minden vagyonom, ami rajtam van. – És mondott egy olyan summát, méghozzá aranyban, hogy attól még a főbíró is, aki pedig a leggazdagabb volt mindannyiuk közül, az is elámult. Hogy valójában mekkora lehetett az összeg, azt már annyi századév után ki tudná megmondani, de hogy nem egy-két tallér volt, annyi biztos. Vakarták a fejüket a megszorult előljárók, de végül is megegyeztek. Kikötötték persze azt is, hogy amennyiben nem áll szavának az idegen, akkor nem lesz hova akasztani a sípját, mert fejestül együtt elütik a nyakát.

Írásba foglalták az írásba foglalandókat. Pecsétet is ütöttek rá, épen jókor, mert egy hatalmas kanpatkány már éppen keze-lésbe akarta venni a pecsétütőt.

Ekkor az idegen belefújt a sípjába. S a kanpatkány félúton megállt, fülelt, mozgatta a bajsját, s megindult az idegen után, aki zsebében a szerződéssel már indult is ki a tanácsteremből.

Ment az idegen le a lépcsőn, ki az utcára, s fújta, egyre csak fújta sípját, s a patkányok egymás hegyén-hátán tódultak-vonultak a nyomában.

A jó hamelniek csak ámultak-bámultak, s mire magukhoz tértek az ámulatból, az idegen már kinn is volt a városból. Egyenesen a Weser vizének tartott. És oda nyomában a megbűvölt patkánysereglet is. A partra érve csónakba ugrott (úgy látszik, azzal is érkezett volt), ellökte a csónakot a parttól. És fújni kezdte újra a sípját. A patkányok meg hanyatt-homlok be utána a vízbe. Magnak se maradt egy se belőlük a parton, de a városban sem. Egytől egyig a folyóba vesztek.

Nagy volt az öröm. Vállukra vették az idegent, úgy ünnepele-ték, s vitték egyenesen a városházára, hogy méltó jutalmát elnyerhesse.

De a tanácsurak s a főbíró a veszély múltával megint csak sokallni kezdték a jutalmat. Azt mondták: vagy beéri a felével, vagy menjen isten hírével. Le is út, fel is út!

– Jól van – mondta az idegen. – Megyek, de nem egyedül. – A sípjába fújt megint, és elindult. És el nyomában a hamelni gye-rekek is mind egy szálig. Hiába sírtak-ríttak a szülők, a gyerekek csak mentek a bűvös hangú síp után. Estére már a közeli erdőbe értek. Onnan aztán reggelre kelve tovább. Meg sem álltak, míg Erdélybe nem érkeztek.

Úgy tartja a szóbeszéd s a legenda, hogy azok a hamelni gye-rekek lettek volna az erdélyi szászok ősei.

A szülők is aztán idő teltével megvigasztalódtak, mert hallot-ták, hogy az itt felnőtt gyermekekből jóra való, szorgalmas pol-gárok lettek. Anyanyelvüket sem felejtették el, mert az akkori ki-rályok s a későbbi erdélyi fejedelmek is megtettek minden tőlük telhetőt, hogy a hamelni árvák jól érezzék magukat az itt lakó magyarok és románok között, s hazájuknak tudják ezt a szép földet, melyen csinos falvakat, gyönyörű városokat építettek.

(A szászok legendája)
Kányádi Sándor meséje
Tényi Kata illusztrációja

ZSIBONGÓ

Intelligens víziszörny

1855. július 13-án, péntek este 9 órakor négy férfi horgászott egy csónakban a Silver Lake-en, New York állam északnyugati részén. Hirtelen hatalmas lény bukkan fel mellettük, olyan hullámokat kavarva, hogy majdnem felborította a csónakot. Gyorsan elterjedt a hír, s újságírók sokasága csatlakozott a kíváncsi szörnyvadászok hadához. A Times mindennap tudósított az eseményről. A tó északi végében tornyot emeltek és őrszemet állítottak, hogy figyelje a titokzatos hullót. Úgy tűnt, a szörny tudatában volt az előkészületeknek, mert amíg a kutatók a tó egyik végénél gyülekeztek, az állat közepén jelent meg, mintha gúnyolódna a parton hemzsegő tömeggel.

A szörnymánia jól jött a Walker House hotel tulajdonosának. A vadászkedv csak két év múlva hagyott alább, amikor leégett a szálloda, és a padlón a tűzoltók egy óriási, gumiból készült tengeri kígyót találtak. Mr. Walker felvette a biztosítási összeget, és elindult Kanadába. Az ő ötlete volt a tengeri szörny megalakítása, mert rosszul ment a hotel. A húsz méter hosszú állatot vízálló vászonból készítette barátjával, belsejében összecsavart huzallal erősítették meg. Fűtatóval hozták működésbe. Súlyokat aggatták rá, hogy ha kiengedik a levegőt, elsüllyedjen. Amikor az üzlet nagyon felfutott, és félték, hogy kiderül a csalás, a kígyót elraktározták a hotel padlásán.

Vigyázz, jön a macska!

a négylábú támadás előtt felveszi az ugrópózt. A szerkezet kétmásodpercenként olyan hangot ad ki, amelyet az ember alig, a madár azonban jól érzékel. Fényjellel is figyelmezteti a madarat a veszélyre.

Az ellenőrző kísérletet a Brit Ornitológus társaság elnökének házában élő, megrögzött madárgyilkos macskával végezték el. Korábban az állat két hét leforgása alatt átlagosan tizenhat madarat fogott. A következő két hétben a rácsatolt nyakörv hatására csupán hatot sikerült elkapnia.

Nemrég Angliában kimutatták, hogy évente hetvenötmillió madarat pusztítanak el a macskák.

Ennek elkerülése érdekében kifejlesztettek egy riasztó nyakörvet, amely akkor lép működésbe, amikor

Az ornitológusok rendkívül elégedettek az eredménnyel; a cicák kevésbé.

V. J.

Hány nyelven beszélnek az emberek?

A világon több mint tízezer nyelven beszélnek az emberek, legalábbis erre a megállapításra jutottak a brit nyelvészek.

Az általuk összeállított lista szerint a beszélt nyelvek száma több mint kétszerese az eddigi feltételezetteknek, s a legtöbb nyelvet kevésbé fenyegeti a kihalás veszélye, mint gondolták. A kutatók szerint teljesen alaptalan az a feltevés, hogy a ma beszélt nyelvek egyharmada hamarosan kihalt, de tény, hogy néhány sarkvidéki, Amazonas menti, délnyugat-afrikai és ausztráliai még mindig gyűjtögető-vadászó életmódot folytató kicsiny nép nyelve mesterséges beavatkozás híján hamarosan eltűnik.

A lista szerint a „legnagyobb” nyelvek közé a kínai (1,1 milliárd ember beszéli), az angol (470 millió), a hindi (418 millió) és a spanyol (372 millió) tartozik. A francia nyelv – amelyet 124 millióan beszélnek – az elterjedtségi lista tizedik helyén áll, ezt rögtön a német követi (121 millió).

A legelterjedtebb nyelv azonban valójában az angol, mert ha összeadják mindazon országok lakóinak a számát, ahol az angol a hivatalos nyelv, akkor kiderül, hogy 1,7 milliárd ember beszéli ezt a nyelvet. A világ „legkisebb” nyelve viszont a bikya, amelyet már csupán egyetlen, 87 éves asszony ismer Kamerun és Nigéria határán. A következő a rangsorban a bishuo, amelyet ugyanazon a vidéken egy apa és fia beszél.

Európa legkisebb nyelve a finn nyelvvel rokon lív, amelyet Lettországon még mintegy kétszázan használnak. Végül Európa legkisebb nemzeti nyelve az izlandi, 200 ezer ember beszéli.

D-k

Tudod-e, hogy...

... jelenleg mintegy 8600 madárfaj él a Földön.

... a magyarnak tűnő Attila név nem magyar, sőt nem is hun, hanem gót eredetű, és „atyácskát” jelent.

... az aranyhal a ponty rokona.

... a hőt és az elektromosságot minden fém közül az ezüst vezeti a legjobban.

... a kuktafazekat Denis Papin francia fizikus találta fel, több mint 300 évvel ezelőtt.

... a nyelvújítás korában a kerékpárt egyenbilengészetű körduplány-nak nevezték.

... a hó azért látszik fehérnek, mert minden létező természetes anyag közül a legtökéletesebben veri vissza a fényt.

... Miki egér eredeti neve nem Miki volt, hanem Mortimer.

... Anna Ivanovna orosz cárnő 1740 telén jégpatlót építtetett Pétervárott, amelyben nemcsak a lépcsők meg a falak

készültek jégből, de a bútorok, meg a szobrok is.

... az ember leggyorsabban mozgó „testrésze” a szemhéj. Lehunyása és kinyitása mindössze egy tizedmásodpercig tart.

K.

TARKA OLDAL

										
										
	KK							SZ		
										
										
										
										

Berakós rejtvény

- Uram, szeretné, ha megmaradna a hosszú haja?
- kérdezi a fodrász a vendégétől.
- Természetesen.
- Jó, ...

A válasz folytatását megtalárod a rejtvényben, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rácsba.

- Kétbetűsek:** AM, BP, ER, GS, RL, ÓT, SÓ.
Hárombetűsek: ARK, BEA, HAT, KÓC, LÍA, MIG, NAP, ÓLT, SAKK, TRE.
Négybetűsek: ÉLSZ-E, ETON, LELA, LAKK, NYAK.
Ötbetűsek: RAGOZ, SÍELŐ, ZAMAT.
Hétbetűs: ELBUKÁS.
Nyolcbetűs: HAVASESŐ.
Kilencbetűs: SINOLÓGUS.
Tízbetűs: SEGÍTŐKÉSZ.
Tizenegy betűs: ŐSKÓRORSZAK.

Betűrejtvények

1

M	SZ
SZ	SZ

2

OL	OL	OL
----	----	----

3

ZSA

4

<i>i</i> _T

Skandináv rejtvény (34.)

A 28. számú Jó Pajtás Gyöngyhalász rovatában olvashattatok részletet Mikszáth Kálmán A Noszty fiú esete Tóth Marival című regényéből. Ebben a rejtvényben másik két Mikszáth-mű címét kell megfejtenetek.

	FEGYELMEZETTSÉG	ITT ÓRZIK A FONTOS IRATOKAT	EGY, ANGOLUL BOKSZOLO (ÉK. H.)	SZÜRKÜLET UTÁN JÖN FERFINÉV	INFLUENZA	MOHÓN ESZIK	NORVÉGIA FŐVÁROSA
	KÁLIUM				HIDROGÉN	NESZTELEN	
ELMENT A HANGJA VÁSÁRLÓ (ÉK. H.)			FÉL ÖT!	GYERMEKINTÉZMÉNY	HÁRY JÁNOS	MAJDNEM BOG	
AUSZTRIA	EGYFAJTA KERESKEDELEM HUZAL	RÉGI FERFINÉV	SÜRGET		---	--- <td>MAGYARORSZÁG SZABÓSZERSZÁM NŐI NÉV</td>	MAGYARORSZÁG SZABÓSZERSZÁM NŐI NÉV
F. D. S.		MEGGYŐZŐDÉS		ISMERETLEN HELYEN TOMÁN LÁSZLÓ			
A PAPRIKÁNAK IS VAN		MAGYAR HIRÜGYNÖKSÉG VÉD	TELJESEN	ESZÉK		A FÖLDRE A SZOBÁBA	
KISZÁRADT NÖVÉNYI SZÁR		VÁDOL BETŪI UGYAN!			LÓSZERSZÁM		
					50		
				RANGJELZŐ		ÚJ, GÖRÖGÜL (ÉK. F.)	

Számjáték

	2				4
		5		1	
		3		2	
5				3	
2			1		
	1			4	

Töltsd ki a rácsot az 1-től 6-ig terjedő számokkal úgy, hogy minden sorban és oszlopban, valamint a kis téglalapokban is minden szám csak egyszer forduljon elő.

Lóugrásban

T	Ó	M	K	E
Á	A	G	J	H
E	E	J	SS	N
S	R	Ő	E	Ó
K	SS	C	E	E

Az elmeorvost felkeresi egy páciens:

– Jaj, doktor úr, segítsen rajtam! Tele vagyok bogarakkal!

Majd idegesen söpörni kezdi magáról a képzeletbeli bogarakat. Az orvos ingerülten szól rá:

– ...

Hogy mit mondott, megtudod, ha a lóugrás szabályai szerint megfejted a rejtvényt.

Betűdominó

A	G		M	D	A
S	Á	R	A	Z	K

A dominólapokat rakd olyan sorrendbe, hogy olvasható legyen egy nagy afrikai sziget neve. Az első és az utolsó dominót megjelöltük.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Gyümölcsök

1			2			3		
B	S	A	E	E	E	S	L	O
L	☀	I	SZ	☀	S	B	☀	Z
R	M	A	C	R	NY	Ő	R	Ő

Minden ábrában egy-egy gyümölcs neve van. A rejtvényt a lóugrás szabályai szerint kell megfejteni.

Csak függőlegesen

1	2	3	4	5	6	7

Meghatározások: 1. Énekesmadár, 2. Ilyen óra is van, 3. Hím szarvasmarha, 4. Halpete, 5. Öltöny része, 6. Alblérő, 7. Női név

A vízszintes kiemelt sorban egy fürtökben termő savanykás gyümölcs nevének kell kialakulnia.

A 33. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– A Holdat innen is látni, Kínát nem.

Betűrejtvények

1. szüret, 2. egyenlő, 3. Ábel, 4. pad alatt

Anagramma

Andorra

Fokról fokra

A, ad, Ada, dada, dagad, Bagdad

Körszámtan

A keresett szám 157, mert az első számot megszorozzuk 5-tel, majd kivonunk belőle 3-at, és így folytatjuk.

Szóláncok

1. óra, 2. macska

Iskolás rejtvény

– A csengő.

Kakukktojás

1. a koala, mivel növényevő; 2. Genf, mert nem főváros.

A 32. skandináv rejtvény helyes megfejtése

1. SOK KICSI SOKRA MEGY, 2. MEGNÉZI, HOVA TESZI A PÉNZT.

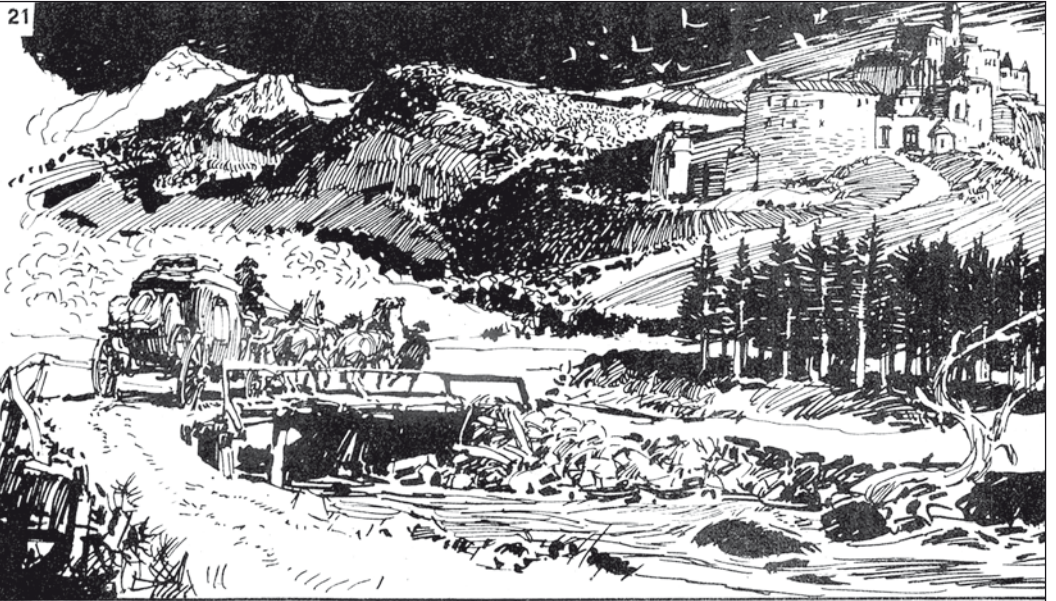
Könyvjutalmat kap

Brindza Beatrix, Doroszló

A két Trenck

Rajzolta: Zórád Ernő

21
A BÉCSI FISKÁLIS VÁLLALKOZÓKEDVÉT NEM HÜTÖTTE LE A BERLIN KÖRNYÉKI LOVASSÁGI GYAKORLÓTÉR VIZESÁRKÁBAN VETT HIDEG FÜRDŐ. VÁLTIG REMÉLI, HOGY HASZNOT HÚZHAT A VÉLETLENÜL FELLELT VÉGRENDELETBŐL. HA A BUKUS TRENKNEK NEM KELLT, MAJD KELL A MAGYAR TRENKNEK. ÚTITÁRSUL SZEGŐDÖTT HÁT GRÓF SCHWERIN GENERÁLISHOZ, AKIT A CSÁSZÁRI UDVAR TITKOS MISSZIÓVAL KÜLD AZ URASICAI VÁRKASTÉLY URAHOZ. A BATÁR HARMADIK UTASA TRENK SÓGORNŐJE.

22
SEMMI OKA RÁ, FISKÁLIS URAM, HOGY OLYAN IJEDT PILLANTÁSOKAT VESSEN AZ ERDŐRE. HORVÁTORSZÁGBAN MA MÁR NINCSENEK HARAMIÁK. TRENK NAGY ÉRDEME, HOGY EGY SZÁLIG KIIRTOTT MINDEN ÚTONALLÓT.

23
MARADT AZÉRT MÉG ÉPPEEN ELEG. KÖZTÜK A LEGMEGÁTALKODOTTAB... Ő MAGA.

A TALÁLÓ MEGJEGYZÉS HALLATÁN A GENERÁLISBÓL MAJD KIROBBAN A HAHOTA.

24
A VÁRKASTÉLY SZOKATLAN CSENDESSÉGGEL FOGADJA AZ ÉRKEZŐKET.

NINCS ITTHON A GAZDA, LAKODALOMBA MENT.

JÓ SZOKÁSA GYAKOROLNI AZT A FÖLDESÚRI JOGAT, HOGY A MENYASSZONYNAK Ő VEGYE LE A KOSZORÚT A FEJÉRŐL.

MEGJÖN REGGELRE. FÁRADJANAK BE ADDIG, ÉS TEGYÉK KÉNYELEMBE MAGUKAT.

(Folytatjuk)

HOROSZKÓP

KOS

Nem árt körültekintően érdeklődnöd. Nem csak azért, hogy megfelelő-e minden körülmény, hanem, hogy elég lesz-e a lelkesedésed az eredményességhez. Persze, be kell ismerned, hogy elsősorban a hangulatodtól függ, mennyire tudsz valamivel azonosulni.

BIKA

Hajlamos lehetsz mostanában a kapkodásra, főleg olyan dolgokban, amik esetleg fontosak lehetnek. Az elhamarkodott döntések egyik oka, hogy könnyen elragadnak az indulataid. Tudod, hogy a harag rossz tanácsadó. Vigyázz arra is, nehogy a fejedhez vágják, hogy máskor jobban gondold meg, mit mondasz, vagy mit teszel.

IKREK

Most olyan időszakot élsz, hogy sokkal jobban foglalkoztat a jövő, mint a jelen. Valószínűleg ez így helyes, de azért nem ártana, ha az ünneplésből is kivennéd a részed. A saját örömeidnél fontosabb, hogy másokról se feledkezz meg, különösen azokról ne, akiket szeretsz.

RÁK

Igencsak hasznos tapasztalatokat gyűjt-hetsz. Előbb vagy utóbb rá kell jönnöd, hogy minden rosszban van valami jó. Szinte napról napra megtörténik, hogy éppen annak örülsz a legjobban, amitől jó előre a legjobban féltél. Ezért nyugodtan vágj bele a dolgok sűrűjébe.

OROSZLÁN

Akármilyen nehezedre esik, legjobban tennéd, ha kiszállnál a mókuskerékből. Ne adj okot senkinek a féltékenykedésre, hiszen felesleges tüzet szítanod. Visszafelé is érvényes, te se légy féltékeny minden ok nélkül.

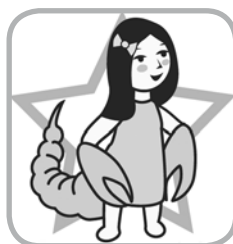
SZŰZ

Ha te is úgy akarsz, végre kedvedre pihenhetsz, szórakozhatsz. Szükséged is van a kikapcsolódásra, mert a közelmúltban bőven volt gondod, problémád. Most, hogy sikerült ezektől megszabadulnod, meg is érdemled, hogy az élet napos oldalát lásd.

MÉRLEG

Egyre inkább az az érzésed, hogy mások döntenek helyetted. Sőt emellett még kénytelen vagy alkalmazkodni akkor is, ha éppen nincsen hozzá semmi kedved. Mivel minden helyzetben kiváló diplomata tudsz lenni, biztosan nagyon könnyen találsz megoldást erre a problémára is, csak akarsz kell.

SKORPIÓ

Nagy lendülettel látsz a feladataid elvégzéséhez, és azt is elhatározod, hogy az életedben rendet teremtesz. Lehetőleg ne azzal kezd, hogy nekirontasz másoknak, hanem próbáld meg szövetségeket gyűjteni magad köré. A későbbiekben nagy szükségéged lesz rájuk.

NYILAS

Időnként úgy érzed, hogy szorult helyzetben vagy, és nagyon is jól jönne egy kis támogatás. Kecsegtető ajánlatot kapsz, de nem igazán rokonszenves, aki szövetséget kínál. Máskor persze azonnal vissza is utasítanád, viszont most kénytelen vagy tárgyalásokba bocsátkozni. Hiszen nincs más választásod.

BAK

Ezen a héten nagyon sok oldalról érezheted a bolygók hatását. Te azok közé tartozol, akik nem húzhatják ki magukat a kötelességek alól. Azzal vigasztalódhatsz, hogy fáradozásaidért megbecsülés jár, ami meglehetősen jókor jön.

VÍZÖNTŐ

Jó volna, ha nem kergetnél hamis illúziókat. Könnyen elveszthetsz egy már tulajdonképpen megnyert játszmát. Olyan problémáktól félsz, amik nem is annyira súlyosak, mint ahogy azt hiszed. Ha már megszületett egy ilyen visszavonhatatlan elhatározás, akkor legalább légy nagyon óvatos.

HALAK

Nagyon kellemes meglepetések érhetnek, de ennél sokkal fontosabb, hogy jó hangulatban és kondícióban vagy. Emellett a szerencse kegyeltjének is érezheted magad. A hét végén légy türelmesebb, megértőbb. A türelem jól kifizetődik, még a nézeteltérések is boldog béküléssel záródhatnak.

Vadállati

Az állatkertben az egyik gondozó másnaposan érkezik reggel a munkába. Az igazgató elkapja:

- Nem szégyelli magát, maga részeges disznó! Tudja, mit csinált tegnap? Nyitva hagyta az oroszlán ketrecét!
- Na és? Ki akar egy oroszlánt ellopni?

Mai mese

Az erdőkerülő egy tisztás közepén négy parányi emberre bukkan.

- Hát ti kik vagytok? - kérdi meghökkenve.
- Hófehérke hét törpéje.
- De hiszen csak négyen vagytok!
- Ja, mi is létszámiánnyal küszködünk.

Madárnak nézik

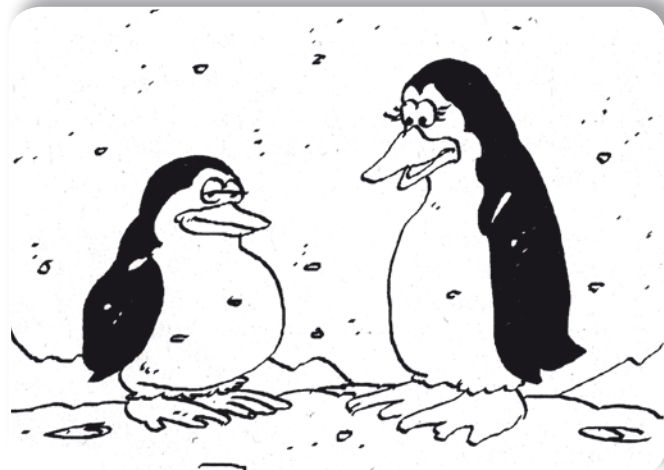
Egy férfi reklamál a kisállat-kereskedőnél:

- Tegnap maga eladott a feleségemnek egy papagájt, amelyik állítólag beszél. De a madár meg se mukkan.
- Egy kukkot se mondott?
- Semmit!
- Nézze, kérem. Az a papagáj még csak tízéves, a maga felesége meg legalább ötven. Biztosan nincs közös témájuk.

Pszichiáternél

Egy asszony elviszi a férjét a pszichiáterhez:

- Doktor úr, kérem, segítsen az uramon! Parkolóórának képzelet magát.
- Az orvos odafordul a beteghez:
- Nos, vannak még más panaszai is?
- A férfi nem szól semmit, az asszony felel:
- Nem tud válaszolni, kérem. Tele van a szája aprópénzzel.

- Kitől hallottad azt a butaságot, fiam, hogy a tél idejére Afrikába kell repülni?

Matematika

A tanító néni kérdezi az elsős Pistikétől:

- Ha a testvérednek van három almája, és te abból kettőt elveszel, akkor mi lesz az eredmény?

- Bunyó.

Műteti tét

- Doktor úr, a műtét nem fogja tönkretenni a hangomat?

- Ugyan, kérem. Egy hasi műtét?
- De én hasbeszélő vagyok!

Kétségbeejtő

- Doktor úr, segítsen! Állandóan magamban beszélek.

- Ez nem nagy probléma. Én is szoktam.
- De én rettentő unalmas vagyok!

A jövődő közgazdász

- Na, hogy tetszik az iskola? - kérdezi anyukája az okos kisfiút a legelső tanítási nap után.

- Disznóság az egész! - fakad ki a gyerek.
- Mi csináljuk meg a feladatokat és a tanító néni kap érte fizetést!

Távolságok

A székely áll a hegyormon és nézelődik. Arra halad egy turistacsoport, és megkérdezik:

- Meddig lát el, bátyám? Messze?
- Messze biz én!
- Talán még Amerikáig is?
- Messzebbre?
- ???
- Egészen a Holdig.

Trükkös pizza

- Hányfelé vágjam a pizzát, uram? - kérdi a pizzéria eladója a vevőt. - Négy- vagy nyolcfelé?

- Négyfelé vágja, mert nyolcat úgysem bírok megenni.

Különleges tudakozó

- Beköltözött egy bűzös borz a pincémbe. Mit tegyek? - kérdi a telefonáló.

- Nyissa ki a pinceajtót, és kenyérmorzskákból rakjon ki útvonalat, ami a kertbe vezet.

Egy óra múlva újabb telefon:

- Most már két bűzös borz van a pincémbe!

Ébresztő

Egy idősebb üzletember bejelentkezik egy hotelbe. A recepció ajánlja neki a reggeli telefonos ébresztést.

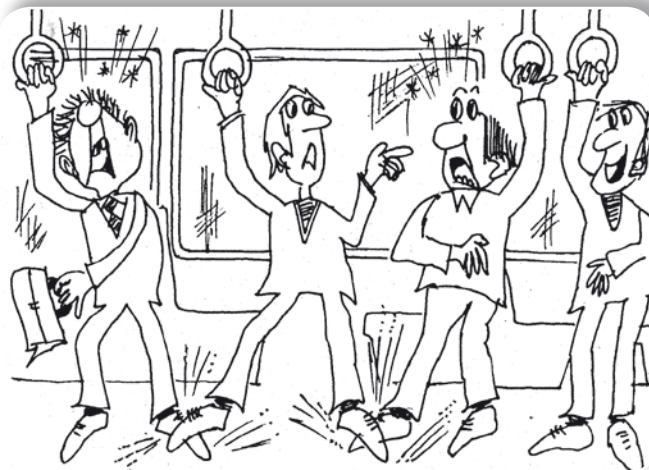
- Köszönöm, nincs rá szükségem - feleli a férfi. - Minden reggel felébredek magamtól már öt órakor.

- Nos, uram - mondja a recepció -, akkor lenne szíves ön letelefonálni nekem fél hatkor?

Nem dohányzó

Kovács leszokik a dohányzásról. Vonaton utazik, amikor a fülke egyik utasa hozzá fordul:

- Uram, fogadok, hogy ön csak nemrég hagyta abba a dohányzást.
- Eltalálta! De miből jött rá?
- Abból, hogy a kekszet folyton a hamutartóba nyomkodja, amikor pedig újat vesz elő, tőlem kér gyufát.

- Nekem azt tanácsolták a szüleim, hogy mindig több lábom álljak!

Ebtenyésztőnél

- Egy fajtisza vadászkutyát szeretnék vásárolni – mondja a vevő az ebtenyésztőnek.
- Kérem, semmi akadály. Ennek még papírja is van.
- Az nem kell. Nem akarom becsomagolni.

Kirakatpropaganda

- Bemegy egy pasas az üzletbe, és azt mondja az eladónak:
- Kérek egy darazsat!
 - Darazsat? – csodálkozik az árus. – Mi nem árusítunk darazsat.
 - Nem? – csodálkozik a vevő. – De hiszen láttam egyet a kirakatban!

Cipésznél

- Egy dáma bemegy a belvárosi cipészhöz.
- Kérem, lehet maguknál krokodilcipőt csináltatni?
 - Hogyne, asszonyom. Hányas lába van a kedves krokodiljának?

Pontos idő

- Bocsánat, uram, meg tudná mondani a pontos időt?
- 3 óra 15 perc.
- Érdekes, egész álló nap kérdegetem az embereket, és mindenki mást mond.

Állati

- Bizony, gyerekek, az állatok ugyanúgy éreznek fájdalmat, mint az emberek. Kár ezen nevetgélni, Gyurika!
- Én nem azért nevetek, csak eszembe jutott, mit érezhet a százlábú, ha fájnak a tyúkszemai, vagy a zsiráf, ha torokgyulladása van.

Micsoda vevők!

- Bemegy a vásárló a taneszközök boltjába.
- Kérek egy karikás füzetet!
 - No de kérem, csak sima, kockás, franciakockás és vonalas füzet létezik.
 - Kár – mondja szomorúan a vevő, és elmegy.
 - Egy másik vevő, aki tanúja volt a párbeszédnek, utána néz, és megkérdi az eladótól:
 - Gyakran jönnek ilyen örültek vásárolni?
 - Nem túlságosan – feleli az eladó –, de előfordul. Önnek mit adhatok?
 - Kérek egy Európa-földgömböt!

Információ

- Egy fiúcska ágaskodik a banki ügyintéző ablakánál:
- Néni, kérem, kérdezhetek valamit?
 - Mit szeretnél megtudni, kisfiam?
 - Tényleg van a papámnak annyi pénze, hogy vehessen nekem egy biciklit?

Babona

- A kiscica sírva szalad haza anyukájához.
- Mi van, kisfiam, miért sírsz olyan keservesen?
 - Mami, egy fekete férfi szaladt át előttem az úton, és tudom, hogy nem lesz szerencsém.

Pengés válasz

- A férj borotválkozik, mikor éppen csengetnek. Siettékben megvágja magát, és úgy megy ajtót nyitni. A felesége áll az ajtóban, és megjegyzi:
- Megvágta az arcod.
 - Igen, de csak azért, hogy tudjam, hol hagytam abba.

Szájtáti

- A tanító néni észreveszi, hogy Lacika tátott szájjal nézi őt, miközben magyaráz.
- Lacikám, tátva van a szád! – szól neki.
 - Tudom, én hagytam nyitva.

Itália

- Pistikét történelemórán felszólítja a tanár.
- Mi volt Olaszország államformája a második világháború alatt?
 - Pistike nézegeti a térképet, majd bizonytalanul megszólal:
 - Háááát... csizma!

- Mit mondtak a gyerekről a szülői értekezleten?

- Ha a tanító néni az, nem egyedül törtem be az ablakot!

Megtörtént a sorsolás

Befejeződött a Jó Pajtás előfizetőinek nyereményjátéka

A november 6-án lebonyolított sorsolás eredménye a következő:

Szobabútort nyert:

Peity Edit, Szabadka.

A minilaptop nyertese:

Gruin Krisztián, Oromhegyes

Kerékpárt nyertek:

Horváth Lolita, Gunaras;

Kozma Lajos, Mohol;

Gellér Éva, Doroszló.

Számítógépasztalt nyertek:

Török Andrea, Zenta;

Bicskei Dániel, Orom; V

arga Dávid, Temerin;

Pece Krisztina, Újvidék;

Szél Károly, Oromhegyes.

Jó Pajtás ajándécsomagot nyertek:

Hallgató András, Szenttamás;

Mester Bettina, Zenta;

Kecskeméti Krisztina, Kevi;

Kovács Flóra, Topolya;

Kovács Balázs, Topolya;

Kovács Boglárka, Óbecse;

Márki Rolland, Nagykikinda;

Siklósi Gergely, Gombos;

Détári Dániel, Kisorosz;

Kecsenovity Kitti, Csantavér.

A Jó Pajtás iskolai terjesztői (pedagógusok) közül a következőknek kedvezett a szerencse:

Kerékpárt nyert:

Kemény P. Irén, Topolya,

Csáki Lajos iskola.

Három hónapra szóló Magyar Szó előfizetést nyertek:

B. Varga László, Szaján; Nothof Török Emese, Tornyos;

Horváth Regina, Óbecse, Zdravko Gložanski iskola;

Bauer Laura, Bácskertes; Majláth Hermina, Orom;

Kulhanek Edina, Szabadka, Majsai Úti iskola;

Német Nacsa Andrea, Szabadka, Széchenyi István iskola;

Samu Barbara, Péterréve; Máriás Irén, Zenta, Emlékkiskola

CIP – Katalogizacija
u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Téjékoztatási valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő
magyarok megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás

Wireless - DialUp

Számítógépek árusítása

kedvező hitelfeltételekkel

Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar SZÓ Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar SZÓ Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar SZÓ Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■